

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: SZÉNYI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft.).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Iparpártolás.

Budapest, június 10.

Hónapok multak el azóta, hogy mozgalom indult meg a magyar iparpártolása érdekében. Valóban, különös helyzet. A magyar nemzet életosztóne önmagától nem munkálkodik s a magyar társadalom irgalmatlan közönnyel türi, hogy a magyar nemzet életörői eltespednek. Pedig a társadalom segíthetne azon a gyilkoló betegségen, mely a magyar ipart, ezzel együtt a magyar kereskedelmet s az egyéb magyar közgazdaságot lassanként megöli. A betegség csirái nem az iparban rejlenek. A magyar ipar magában véve életképes. Küzködik is erősen, hogy legyőzze boldogulásának akadályait. De hiába küzködik. A magyar társadalom kegyetlen közönnyével szemben nem fejlődhetik; ellenkezőleg, visszaesésben szenved.

Mikor pár hónappal ezelőtt az iparpártolási mozgalom megindult, a magyar iparosvilág föllelékezett. Bizni kezdett. Ugy hitte, s bizvást hihette, hogy a magyar társadalom megemerezte magát. Hogy fölismervén a nagy bajokat, csakugyan orvoslásukra siet. A mozgalom ugyancsak hangos lármával kezdődött s hasonló hangos lármával folytatódott. De már engedelmet kérek, ez a mozgalom eddigelé nem is csinált egyebet, mint lármát. Egyetlen pozitív, eredményes intézkedéssel sem mozdította elő a magyar ipar pártolásának ügyét. És egyetlen eredményes intézkedéssel sem állta meg eddig útját az idegen ipar szabados uralmának itt az országban. Én úgy észlelem, hogy ez a láрма még nagyobb buzgalomra ösztönözte az idegen ipart, mely még az eddiginél is nagyobb eréllyel tolakodik hozzánk. Ilye-

ténképp a társadalmi mozgalom eddigelé még teljességgel semmit sem használt.

Mert elvégre is mi történt eddig? Egy csomó értekezlet, meg gyűlés. Egy csomó hazafias rezolúció. Az Országos Iparegyesület és az iparkamarák átiratokat szerkesztettek, törvényhatóságok határozatokat hoztak, alispánok köriratoakat bocsátottak ki s a főváros közgyűlése utasította a tanácsot, hogy eszelen ki az iparpártolás számára valamelyes módozatokat. Mindez a gyakorlatias hasznon szempontjából nem jelent semmit. Köriratoakat, rezolúciókat, értekezleti határozatokat szépen tudomásul vettek azok, akiket illelték s azután napirendre térve fölöttük, az egész magyar társadalom folytatja azt, amit eddig cselekedett, pártolja az idegen ipart. Az a beteges felfogás, mely a magyar ipar ellen uralkodik a társadalom előkelő, vagyonos rétegének nagy részében, a mozgalom alatt éppenséggel nem szűnt meg és erejéből sem vesztett.

Ugy látszik, hogy a magyar ipar megemertésének az ügye még mindig nem érlelődött meg annyira, hogy óriási jelentőségét megértenék az emberek. Pedig ezt meg kell érteni minden egyes magyar embernek. És ha megértvén, még sem teljesíti ki-k a magatagasabb vagy szűkebb körében kötelességeit s továbbra is megmarad a nembánomságban: már nemcsak közönséges mulasztást követ el, hanem valóságos árulást a nemzeti érdekek ellen.

Épp ez okból a magyar ipar hathatós pártolásának ügyét eminens politikai kérdéssé kell tenni. A nemzeti megélhetés kérdése fűződik a magyar ipar föllendítéséhez. Is itt nem elégségesek a hangzatos beszédek. A frázis, ha még olyan szép, mitsem ér, ha csak pillanatnyi hatása van s ez a hatás nem megy

bele a közszellembé, hogy ott élettellenesen érvényesüljön. Intézményeket kell teremteni, amelyek funkcionáljanak és a társadalmat nevelni kell ahhoz, hogy ezeket az intézményeket respektálja. Tovább megyek: ha szép szerével nem lehet a magyar társadalmat rábírní a magyar iparpártolásra, kényszeríteni kell erre. Terrorizálni kell a társadalomnak olyan elemeit, amelyek szembe helyezkednek az országos érdekek követelményeivel.

A terrorizmusnak jogosultsága van akkor, mikor nagy érdekek oltalmazásáról van szó. És a terrorizmusnak megis van a sikere. Észlelhetjük mi már a terrorizmust kevésbé jelentős nemzeti ügyekben is. És láttuk, hogy nem maradt eredmény nélkül. Ha néhány német színésznek Budapestre való lejövetele lázba hozhatta a fiatalságot és ez tüntethetett a német kultúra betolakodása ellen a magyar kultúra érdekében mennyivel több jogosultsága lenne a nemzeties fölfogás energikus állásfoglalásának egy olyan veszedelmes irányzat ellen, mely a magyar ipart teszi tönkre? És mégsem történik ilyen állásfoglalás. Nem, mert a nagyközönség csudálatosan érzéketlen a baj és fenyegető veszedelem dolgában.

Sehol a világon nem látjuk példáját annak, ami nálunk történik. Hogy maga a társadalom állja útját a nemzeti közszükség kielégítésének. És sehol a világon nem látjuk azt, ami megint csak nálunk észlelhető, hogy az államhatalom teljes téllenséggel nézi a társadalom olyan szereplését, mely az állami célokkal merőben ellenkezik. Nem kellene messze mennünk, hogy tanuljunk. Itt van a szomszédságunkban Ausztria. Hogy becézi ott minden állami és társadalmi tényező az ipar ügyét. Pedig ott van ám kifejtett, az idegenekkel is versenyezni képes ipar. Hanem azért Ausztriában nem történhetik meg az, ami nálunk

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(16)

És Donatella Arvale és Stelio Éffrena ismét beleveszték egymás szemé csillagába. És arcuk biborban ragyogott, mintha csak valamely tűzhányó krátere fölé hajáltak volna.

A gondola befordult a rio di San Polóba s ott beleveszték a homályba. Hirtelen fagynak fátyla borult a három halgatott alakra. A hid iva alatt hallani lehetett az evezőlapátok loesogását s az ünnep zaja ugy hallatszott, mintha végtelen távolban zajlanék. Homályban állt minden ház, a harangtorony némán és egyedül magaslott a csillagok közé. A kis utcaközi terek elhagyottak voltak, a fű békén lélegzett rajtuk. A kis kertek falán áthajló galyakon mintha haldokolna minden levél.

— Legalább néhány órára összeesondult most Velencében a művészet ritmusa az élet lüktetésével — szölt Daniello Gláuro, fölemelvén az asztalról poharát. — Szabadjon nekem számos távollevő nevében is elismerést kifejezni a három közreműködőnek, akiknek az a csoda köszönhető s akiket egyetlen képpé köt össze a szépség: e lakoma urnőjének, Lorenzo Arvale lányának és Persephone költőjének.

— Miért a lakoma urnőjének is, Gláuro? —

kérdette mosolyogva Foscarina. — Én is, mint ön, csak élveztem, de nem adtam semmit. A koszoru Donatellát és a költőt illeti. Kettejüké az a dícsőség.

— Ön, az ön hallgatag jelenléte ott a Nagy Tanács termében, az égi jegyek mellett nem volt kevésbé ékesszóló, mint Stelio szavai, s nem volt kevésbé dallamos, mint Arianna éneke — szölt a misztikus doktor. — On ismét egyszer isteni módon mintázta meg a saját maga szobrát ama esőndben s ennek a képe ama szép mondatokkal és felséges dallal együtt él az emlékezetünkben.

— Igaz, igaz, — kiáltott föl Francesco de Lizo. — Én is ugyanerre gondoltam. Aki önt nézte, önbén látta annak az ideális világnak központját, amely bennünk, a hivekben él.

— Mindegyikünk — folytatta Fabio Molza, — érezte, hogy az ön alakjában, amely a költővel szemben kimagaslott a tömegeből, szokatlan és nagy jelentőség rejlik.

— Ugy látszott, hogy ön az egyetlen, aki joggal jelen lehet egy új eszme misztikus megszületésénél — szölt Antimo della Bella. — Ugy vélem, hogy minden, ami csak ott látható volt, arra készülődött, hogy azt az eszmét a világra hozza.

A költő magas öntudattal érezte annak a műnek nagyságát, amelyet magában táplált s amely még alakatlan volt ugyan, de máris élet-erőt rejtett magában. És lelke támadó erővel hajlott ama termékenyítő hatalom felé, amely kiáradt ama dioniziusi nőből, akihez e heves lelkekből annyi dícséret szállott.

S egyszerre szép, nagyon szép lett ez az asszony, e szenvedélyektől hajtott éji teremés, az örök titkok és halhatatlan fátumok ez élő hasonmása. Bár mozdulatlan vala s bár ajka hallgatott, — mégis az ő hires hanglejtése, emlékezetes gesztusai mintha mind itt állnának körülötte, akár csak a dallamok a húr körül,

a rimek a zárt könyv környékén. Benne' az ő testében élt Antigone hősi hűsége, Cassandra jós-szenvedélye, Fédra öldöklő láza, Medea vadsága, Ifigénia önfeláldozása, Kleopátra, a hajlékony, Macbeth, a kicsinykező hűhér; — azután ama nagy, könnyektől gyöngyharmatos lilomok: Imogén, Julia, Miranda és Rozalinda, Jesszika és Perdita, — mind a legédesebb teremtesek és a legszörnyűbbek és a legpompásabbak öbenné voltak, benn tükröztek szeme csillagában, lehelletüket az ő száján át kapták, amelyen méz ült és méreg. Az emberiség korszakai és lényege ime így terjedt benne határ nélkül és függetlenül faz időktől s e változó világokat megteremtette arcizmának egyetlen mozzanásával, egy jellel, egy vonallal, egy ajkrezdüléssel, a színnek parányi elváltozásával, az árny és fény futó játékaival és villámgyors kifejezőképességével. S a költészettől megszentelt helyek génuszai is feléje szárnyaltak s körülverték más-más viziókkal. Théba poros síkja, a szomjas Argolis, a troezeni mirtusok, Kolonosz szent olajfái, a győzedelmes Kidnosz, Dunsinan sápadt mezői, az Ardennek erdeje, a vértől öntözött, fájdalomtól átlengett, álmokkal népesített vidékek sorra feltűntek feje megeit. És utánuk más vidékek, messzi tájak, a kód régiói, északi főldegek, óriás kontinensek tul az óceánon, ahol ugy járt a megbüvölt sokaságok közepette, mint egy hallatlan hatalmasság. És feje felett elűntek az országok hegyei, a folyói és a városai, régi ősi lakóikkal, erős népek, amelyek a földkerekség uralmára lehedzenek s új népek, amelyek kitépik a természetből a legrejtettebb erőket, hogy felhasználják mindenható munkájukhoz a vasból és kristályból vert palotáikban.

(Folytatás következik.)

napirenden van. Hogy külföldi kereskedőházak ügynökei napokon, sőt heteken át megrendeléseket gyűjtögethessenek szabadon, minden akadály és akármiféle beavatkozás nélkül. A budapesti kereskedőknek és iparosoknak türemlők kell azt az egyrészt káros, másrészt egyenesen megalázó helyzetet, hogy a bécsi házak ügynökei itt szabadon becsmériék a magyar kereskedelmet és ipart s a magyar társadalom vagyonos osztályaiban furfangos fogások alkalmazása mellett élesztik, fokozzák a magyar ipar ellen az elfogultságot. A hatóságoknak nem kellene azt várniok, hogy a kereskedők tegyenek feljelentéseket az idegen kereskedelmi és ipari ügynökök házalásairól. Erre a kereskedőknek és iparosoknak se idejük, se elegendő módjuk nincsen. Alkalmazzon a miniszter erre közegeket. Lásza el őket utasításokkal és találjon módot arra, hogy ezek eljárásainak energiáját és lelkiismeretességét szigorúan ellenőrizhesse.

Már magában véve ez is gyakorlatias haszonnal járó intézkedés lenne.

De ellenőrizni kellene magát a magyar társadalmat is. Nyilvánvaló, hogy a hazafias fölhívások mitsem érnek. A társadalom magatartásának ellenőrzése körül az előkelő hölgyvilág vállalhatna igazán nemes szerepét.

Mert hát kérem, igen furcsán vagyunk mi idehaza a mi nemzeti ügyeinkkel. Mozgalmat indítunk a magyar ipar pártolása érdekében, mert előkelő magyar társadalmi és politikai tényezők fölismerék ebben a jelentős nemzeti ügyet. És ezenkívül ünnepeket primadonnák szellemes cikkelyeket írva a magyar iparról, egyúttal félig panaszkodva, félig még dicsekedve hangoztatják, hogy ruháikat Bécsben csináltatják. És a közönség, olvasván ezeket, úgy gondolkozik: ha te úgy, én is úgy. És a bécsi kereskedők kacagva dörszölök kezeiket és örvendeznek azon a hatásos reklámon, amit nekik itt Magyarországon az ünnepeket primadonnák csinálnak.

Zala György, a mi geniális szobrászunk kiviszi ércebeöntés végett szobrát Berlinbe. És ezért megtámadtatván, védekezésében lerántja a hazai vállalatokat, ellenben egekig magasztalja a külföldit. Vantalan valami erkölcsi kára belőle? Semmi. Hanem a hazai erőntő vállalatok megérzik az ilyen eljárás káros hatásait és így esik meg, hogy teszem a Schlick-gyár vesztéséggel zárja le mérlegét.

Országos képviselők, a hazai és nemzet érdekében politizáló férfiak, kik a magyar ipar és kereskedelem érdekeinek pártolását tűzik ki jelszól, mikor mandátumot vállalnak: vajjon mit cselekednek? Szónokolnak a magyar ipar és kereskedelem mellett; de feleségeik és leányaik számára külföldön rendelik meg ruháikat és egyéb házi berendezésekben alig találai magyar iparcikket.

Ilyen körülmények közt a magyar ipar-pártolás jelszavával megindult mozgalom keveset ér. A jóra való buzgalom, akármilyen önzetlen és nemes, megtörik egyrészt a hatósági tényezők szertelen indolenciáján, másrészt a társadalomnak azon az elfogultságon, mely ártalmas betegséggé fajult el a nemzeti ügyek iránt való mélyseges közöny mellett.

Ennek az elfogultságnak megtörésére kell irányozódnia első sorban a társadalmi mozgalomnak. És e végből leleményesnek és egyúttal erélyesnek kell lennie.

A magyar kormány kereskedelmi és ipar-politikájá az utóbbi időben programmul tűzte ki a magyar iparfejlesztést. Elismerem, hogy ezen a téren a kereskedelmi miniszter igen buzgó tevékenységet fejt ki. Különösen új iparágak meghonosítása dolgában. Óriási áldozatokat hoz az állam e célból.

Az erkölcsi támogatás, a törvényes oltalom mellett igen jelentős anyagi kezvezményeket is istápolja az új vállalatokat. Mindenképpen csábítgatja az idegen vállalkozást magyar földre, magyar talajba. Bár ez lehet nemzetgazdasági szempontból igen üdvös dolog, de e mellett a buzgólkodás mellett a meglévő magyar iparágak szé-

pen tönkre mehetnek. Ez nagyon egyoldalú iparpolitika. Azok az új iparágak, amiknek meghonosítására az állam óriási áldozatokat hoz, jobbra csak problematikus sikerekkel bírhatnak. És jobbra idegen, külföldi kezekben lévén, csak látszólag szolgálnak igazán magyar nemzeti érdekeket. A meglévő magyar iparra és kereskedelemre tessék nagyobb gondot fordítani. A magyar iparos törekvéseit, buzgalmát, ügyszeretét, áldozatkészségét és nehéz küzdelmét tessék az államhatalom gyámolító segédkezésével honorálni! Ez többet ér. Ez fokozná a magyar kereskedőben és iparosban a bizalmat, fejlesztené az ambíciót, erősítené a kitaratást. A társadalom közönye és elfogultsága, az államhatalom indolenciája mellett a magára hagyott magyar kereskedőben és iparosban bizony megtörik az energia.

Nagyon elérkezett az ideje annak, hogy a magyar politikában is másképp kezeljék a magyar ipar ügyét. A magyar politikában eddigelé nagyon szerény szerepe volt az ipar-pártolás kérdésének, a magyar ipar megvédelmezésének. A mi társadalmunkat rá kell oktatni arra, hogy kellő mértékben méltányolni tudja a közgazdasági kérdések roppant jelentőségét. Azoknak a férfiaknak, kik hivatás-szerűen foglalkoznak politikával, uralkodó kérdéssé kellene tenniük a politikában az ipar és kereskedelem föllendítésének ügyét. Nekik volna kötelességük, nemes feladatuk, hogy a magyar társadalom közszellemébe belevigyék az iparral és kereskedelemmel összefüzdő nagy nemzeti ügy iránt a legintenzívebb érdeklődést.

Jóságos isten, micsoda roppant küzdelem fejlődött ki nálunk a kvótának néhány százalékkal való fölemelése körül! Szenvedélyes lánkolásba hozták az egész magyar közszellemet. Pedig jelentőség dolgában a kvóta felemelése igazán csekélység, ha a belőle eredő kárt összehasonlítjuk azzal, amit szenved hazánk és nemzetünk a külföldi ipar és kereskedelem szabad grasszálása mellett. A kvóta felemelése révén három-négy millióval szaporodik évenként a terhünk. Külföldi iparcikkéért évenként nyolcvan milliót visz ki hazánkba a külföldi kereskedők és iparosok tömege. Ez, azt hiszem, ugyancsak súlyos argumentum.

Ebből az egyből is megértheti minden magyar ember, hogy nagy, valósággal szent kötelesség szólítja csatasorba a magyar ipar védelmére.

Mezey Gyula.

Közpénzek kezelése.

Szolnok, június 9.

Évek óta vitatkoznak azon, hogy miként ellenőriztessenek a közvagyon, de leginkább az állami és megyei pénzek kezelésével foglalkozó egyének; de arról, hogy végre valahára a közpénzek kezelésénél a mai kor igényeinek megfelelő számvitel vagy jobban mondva könyvvitel honosították meg, arról éppen a mérvadó helyeken úgy látszik még tudni sem akarnak.

Első sorban a megyei és gyámpénztári számadások vitele szorult igazán reformra.

Az autonómia nálunk egy rég ismeri, és sokszor hangoztatott, de igen gyakran helytelenül alkalmazott fogalom. Így tekintik a többek között az egyes megyék autonómikus jogának azt is, hogy miként rendezzék be számvitelüket.

Innét van ezután az a kedélyes állapot, hogy egynemely megyénél alig van csak félig-meddig is tűrhető számvitel, holott éppen e téren kellene már a könnyebb központi ellenőrzés szempontjából is, az egész országban a legtekintélyesebb összhangnak és egyöntetűségnek lennie. Ez már ezután nem az egyes megyék és törvényhatóságok saját különleges érdeke, hanem első sorban országos közérdek.

A kormány érezte régebben is ennek szükségességét, amennyiben már a hetvenes vagy nyolcvanas években felhívta e tárgyra a törvényhatóságok figyelmét és meghagyta nekik, hogy új számviteli szabályokat készítsenek. Tanakodtak is némely törvényhatóságnál e felett eleget s néhol készült is több-kevesebb paragrafusból álló füzetecské, már

tudniillik olyan, amilyenre komolyabb könyvvittel valóha alig foglalkozó, különben igen derék uri emberek, úgy kedélyes pipaszó mellett képesek voltak. De abból könyvelés, vagy egészen rendszeres számvitel soha sem létesült s nem is létesülhetett. Paragrafusokkal és semmi szerves összefüggésben nem levő naplókkal rendszeres, könnyen áttekinthető és ellenőrizhető számvitelt megteremteni nem is lehet.

A kormány különben már maga meglehetősen inaktikus feltevéseiből indult ki, a midőn elrendelte azt is, hogy az árvapénzeket külön pénztárban, külön helyiségben, külön pénztárnok kezelve, holott az összes pénzek és értékek a legegyszerűbben, legjobban és legolcsóbban is egyúttal kezelendők.

Eklatáns példa erre Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye számvitele. Ez az egyetlen az országban, ahol a bürokratikus nehézkessé formákon rést ütött a gyakorlati emberek helyes és reális felfogása. (Ebben egy kis tévedés van. Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyén kívül Békésmegyének is van a hivatalos, cöptös sablonlót eltérő, egészen modern pénzkézelési és számviteli rendszere, amely nem választja külön az árvapénztárt a házipénztártól, hanem együtt kezeli a megye összes pénzeit nagyon egyszerű, racionális és kitűnően ellenőrizhető módon. Ez a rendszer, melynek megalkotója dr. Fábry Sándor alispán érdeme, — a gyakorlatban kitűnően bevált.) Ennél a megyénél tért engedtek a szakembereknek és itt készült az első, a kereskedelmi könyvvitel elvein alapuló számvitel, mely már vagy tizenöt év óta áll fenn s minden kívánalomnak a legszembetűnő és legtekintélyesebben meg is felel. Itt már nemcsak szűke elméletekkel, hanem kézzelfogható és szemmel látható elvitáztatlan tényekkel állunk szemben. Meg is vizsgál-ták már ezt többen a közpöntől is, de a legtöbbje úgy volt vele, mint az az ember, aki legelőször hallott franciául beszélni és beismerte, hogy valószínűleg szépen is, jól is beszél az illető, csak hogy ő nem érti. De hogy ezt az éppen nem őrdögi mesterséget megtanulhatná talán más halandó is, az eszébe sem jutott, lévén ez — ha éppen nem is lehetetlen — legalább is fáradságos munka, a mi nem minden magyarnak van inyére.

Volt a nézők és bálulók között olyan is, akinek már hivatásánál fogva nagyon is figyelme kellett volna méltatnia Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye célszerű számvitelét, de az illető úgy okoskodott, mint annak idejében a könyvtárpusztító török hódító, ehhez hasonlóan mondván, ha ez a könyvvitel a „kamerális” számvittel azonos, akkor felesleges, ha pedig más valami, akkor el kell pusztítani. Csak hogy még sem pusztult ám el, mert megvédte azt a ... józan ész.

Kiváncsiak vagyunk, hogy az oly gyakorlati észjárású új államtitkárnak, Gulner Gyula urnak lesz-e kedve és ideje ezzel a Columbus-tojáással bővebben foglalkozni? Az eddigi tapasztalatok alapján határozottan állíthatjuk, hogy az, aki ezt a számvitelt általánosítaná, a közügyek terén elévülhetlen érdemeket szerezne.

Szontágh Jenő.

BELFÖLD.

A kereskedelmi minisztérium új államtitkára. Nagy Ferenc egyetemi tanárnak kereskedelemügyi minisztériumi államtitkárra való kinevezése, mint egy könyvomatos is jelentős, most már bevégzett tény. A kinevezést a hivatalos lap azonban csak e hó végén fogja közölni, az új államtitkár pedig július elején foglalja el hivatalát, Nagy Ferenc kinevezésével egyidejűleg a hivatalos közlöny Cseörgheő Gyula államtitkár föllmentését s a szabadalmi hivatal elnökévé való kinevezését fogja közzétenni. Cseörgheő utódját hír szerint csak ősszel fogják kinevezni.

A kongresszus. A katolikus központi kongresszus bizottság e hó 11-én. holnap délután fél 5 órakor sajtó helyiségében összülést tart, melynek napirendje: 1. A nagyobbt egyházi javadalmak jövődelmi beállásának felülvizsgálatára alakított albizottság 15 tagjának megválasztása. 2. A központi előadó jelentése a lelkesíti és segédlelkészi javadalmak jövődelmi összerakásának felülvizsgálatára alakított öt osztály megállapodásainak eredményeiről.

Az országgyűlési szabadelvű párt Horánszky Nándor helyettes elnöklésével tartott mai értekezleten tárgyalás alá vette s Szily Pongrácz előadó tüzetes ismertetése után általánosan minden vita nélkül elfogadta a gazdasági munkás- és cselédség-pénztárról szóló törvényjavaslatot. A részletes tárgyalás során gróf Tisza István egyes szakaszokhoz több rendbeli módosítást hozott javaslatba, amelyeket Darányi miniszter hozzájárulásával szintén elfogadott az értekezlet.

Az országgyűlési szabadalvú párt, mint értesülünk, legközelebbi értekezését holnap, hétfőn, esti nyolcadfél órakor fogja tartani.

Mangra Vazul programja. *Mangra Vazul*, a biharmegyei görögkatolikus püspök helynöke már Nagyváradon van, ahol a jövő kedden Goldis püspök beiktatja hivatalába. A Nagyvárad munkatársai főlkerezte az új vikáriust, aki figyelemreméltó jelentéseket tett, amennyiben ezek korábbi dákóromán szereplésével és összefüggésben vannak. *Mangra Vazul* kijelentette, hogy legfőbb irányelve az lesz, hogy a társadalomban, a haza polgárai közt a jó és békés egyetértést előmozdítsa.

Törekedni fogok — úgy mond — arra, hogy mi románok és a magyarok egymást megértjük és ha megértjük: abból önként következnek, hogy jó és barátságos viszonyban éljünk egymással. De legfőképpen az egyház és az iskolák ügyeinek fogom magamat szentelni, ezeket akarom hazafias, az állam érdekeinek megfelelő irányban vezetni.

Elég méltatlanul támadtak a multban. Mikoriban az üldözés ellenem megindult, megmondtam Fábián László aradi főispán urnak, hogy ha igazán olyan magyartaló, olyan hazasáruló volnék, mint aminőknek lefetének, elmebetrékné külföldre, ahol kedvezőbb tér nyílnék számomra. De én meg akartam mutatni, hogy valódiomnak nincs igazuk, hogy nem vagyok hazasáruló. Ezért maradtam meg a helyszínen, míg a vád alaptalansága kiderül. S e tekintetben csak ismételteltem amaz ünnepies kijelentésem, amit a közelmúltban is több alkalommal tettem, hogy nemzetiségemhez törhetlenül ragaszkodom, de azért hű állampolgár vagyok. Akkor is az voltam (?) amikor a vádak emelkedtek ellenem, de akkor nem lehetett, hiába való lett volna minden védekezésem.

A nagyváradi újság tudósítója kérdezte Mangrát, miért támogatta tulajdonképpen Goldis püspököt jelölését, mire *Mangra* így felelt:

— A viszonyok ismerője tisztában van a dologgal. Az aradi egyházmegyében az anyagi és erkölcsi viszonyok nagyon elzüllyedtek. Olyan egyházfőre volt szükségünk, akinek jellemében megvan a biztosíték, hogy e züllyöttség helyébe rendet és tisztaságot terem. De rá akarok mutatni, hogy volt a mi választási állásfoglalásunknak politikai oka is. Mi, az ugynevezett tulzók, demonstrálni akartuk, hogy nem vagyunk elenségei a magyar-román barátságoknak, aminek egyik zászlóvivőjéül Goldis püspököt tekintik. Sőt ellenkezőleg, keressük az érinkeztési pontot, keressük a barátságot és egyetértést. Goldis püspököt választásával mi, az ugynevezett tulzók, meglettük a lépést a közeledésre: reméljük, hogy ez viszonyással találkozik!

A helynökválasztáson két párt állott szemben egymással: Metianu érsek pártja és Goldis pártja. Metianu pártja roppantul ellenezte az én megválasztásomat. Már pedig az egyházi autonómia szempontjából is, az aradi egyházmegyében az aradi püspöknek kell parancsolni és nem a nagyszabonyi érseknek. Ezért foglalt állást a nagy többség Metianu és az ő pártjának jelöltje ellen. Így lettem én Goldis püspök helynöke és hangsúlyozom, hogy az ő helyettese akarok és fogok lenni: az ő szellemében és irányában fogok haladni a politikai és egyházi kormányzat terén. Ezt e programot tartom én legtermészetesebbnek és leghelyesebbnek. Különösen a mai politikai helyzet olyan, hogy magyarok és románok muszáj hogy megértsék egymást, muszáj hogy egymáshoz közeledjenek, mert így követeli ezt a létezésük érdeke. A magyarok és románok két ocean, a german és szlav néptenger közé vannak ékelve s így egymásra vannak utalva, hogy e két tenger el ne borítson bennünket. A germanizációt én nem is tartom oly veszedelmesnek a magyar-ságra nézve, mint a szlav áramlatot.

A rimaszombati mandátum. A rimaszombati szabadalvú párt egy része ma délelőtt értekezletet tartott és egyhangulag Fáy Gyulát jelölte a megüresedett képviselői mandátum. A szabadalvú pártnak tehát két jelöltje van: *Draskóczy László* és *Fáy Gyula*.

Néppárti gyűlés Keskeméten. Agitáló körútjában ma a néppárt eljutott *Keskemétre*. A néppárti képviselők közül *Molnár János* apát és *Rakovszky István* mentek le a négyülésre és velük báró *Kaas Ivor*. Egy távirat szerint fehérruhás leányok és lovasbandérium kísérte őket a Kis Templom-térre, ahol a négyülés lefolyt. Jórészt olyan hallgatóság gyűlt össze, amely egyelőre nem szaporította a néppárti választók számát. *Rakovszky István* elnöki megnyitóján báró *Kaas Ivor* beszélt és fejtegette a néppárti törekvéseit és célját, aztán *Molnár apát* mondott egy konnetteljes beszédet. Egyéb baj nem történt.

— BUDAPESTI NAPLO. Május 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt furdőre vagy nyaralóhelyre számdeközomak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak fölhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érinkeztésben óhajt lenni kedves közönségével.

HIREK.

Budapest, június 10.

— **Személyi hírek.** Báró *Feférváry Géza* honvédelmi miniszter e héten csütörtök helyett, szombat déli 12 órakor tart általános kihallgatást. — Az egyiptomi *khedive* ma délelőtt Trieszttől Bécsbe érkezett.

— **Vaskorona-rend.** A király gróf *Szécsen Miklósnak*, a külügyminisztérium első osztályfőnökének az első osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **A pápa.** Rómából táviratozzák: A pápa ma délután 5 óra tájban a Szent Péter-templomba ment, ahol a perugiai zarándokok és mintegy 30.000 főnyi közönség várta. A szent atya, aki nagyon jól volt, a sedia gestatorián ült, körülötte pedig 20 bíboros és a pápai udvar állott. A perugiai zarándokok fogadása után a pápa fűrgén felállt a sedian, mintha ezzel meg akarta volna nyugtatni a közönséget hogyléte felől és megáldotta a jelenlevőket. Hat órakor a közönség lelkes tüntetése mellett visszatért a Vatikánba.

— **A perza sah Budapest.** A Pol. Ért.-nek illetékes helyről veit értesülése szerint, már egészen bizonyos, hogy a perza sah európai körútjában fővárosunkat is meglátogatja. A sah szeptember első hetében érkezik Bécsbe, hol uralkodónk vendége lesz s néhány napi ott időzést után Budapestre is ellátogat.

— **Szerb egyházi körökből.** A gör.-keleti szerb konzisztórium tegnapi ülésén megerősítette *Novikovic János* nagykikindai plébánosnak temesvári esperessé történt megválasztását. Az új esperes legközelebb elfoglalja állását.

— **Mándy Lajos ünneplése.** *Mándy Lajos* miniszteri tanácsos tiszteletére a kereskedelemügyi minisztérium vasuti és tarifa-osztálya a Lipót-renddel való kitüntetésre alkalmából ma a Royalban fényes bankettet adott. Az üdvözlő beszédet *Papp Árpád* miniszteri tanácsos tartotta, melyre az ünnepeit szép beszéddel válaszolt. Töszött mondták még *Barvits Albin* és *Zay Adolf* miniszteri tanácsosok és *Kálmán* osztálytanácsos. Más osztályokból is sokan jelentek meg a banketten, köztük *Külényi Hugó*, *Czelénius Aurél* és *Ehrenhöffer* Alaacr tanácsosok stb.

— **Párisi kormánybiztosok ebédeje.** Párisból táviratozzák: A külföldi kormánybiztosok megünnepelésének visonzásául *Lukács Béla* magyar kormánybiztos tegnapi este ötven teritékű ebédet adott a vendéme-téri Hotel Ritzben. Az ebéden megjelentek: gróf *Wolkenstein* osztrák-magyar nagykövet, *Delaunay-Belleville* francia kiállítási vezérbiztos, *François Arago*, a külföldi kormánybiztosok részére kirendelt kormánybiztos és *Charvon* vezértitkár, mindannyian feleséges-tül. Ott voltak továbbá a német, angol, belga, norvég, olasz és más kormánybiztosok és az idegen vendégeken kívül *Graenzenstein Béla* és *Kiss Pál* államtitkárok és a kormánybiztoság főbb tisztviselői.

— **Szerb diákok Budapest.** A belgrádi kereskedelmi akadémia hallgatói ma dében Budapestre érkeztek. A növendékek, akik tanáraik vezetésével jöttek, a budapesti szerb konzulátus tagjai fogadták a keleti pályaudvarban. A szerb vendégek ma délután a budai hegyvidékbe rándultak s megfordultak a Svábhegyen és a Zuglirgetben. Holnap kezdődik a kirándulás tanulmányi része. A növendékek ugyanis sorra megtekinthetik nevezetesebb közgazdasági, kereskedelmi és közművelődési intézményeinket, többek közt a közgazdasági, a kereskedelmi és a földtani muzeumokat. A szerb ifjak szerdán térnek vissza Belgrádba.

— **Az eltöltött Himnusz.** Fiuméből azt az érdekes táviratot kapjuk, hogy az autonómisták és a szabadalvúkat hibáztatják *Kukanič* fiumei plébánosnak azt az eljárását, hogy a koronázás évfordulóján betöltötte a templomban a Himnusz éneklését. Fiumében általános a megbotránkozás a plébános e tette miatt, ki különben sem kedvelt papja a városnak.

— **Kitüntetett napszámos.** A király *Som Andrásnak*, aki korti napszámos a gődöllői udvari park-

ban, sok évi hű szolgálata elismeréséül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A Pantheon.** Mióta *Széchenyi István* oly fanatikus lelkesedéssel sikra szállt a nemzeti Pantheon létesítéséért, újra meg újra fölmerül a grandiózus terv és bizonyára meg is fog valósulni, mielőtt meglesz hozzá az, ami miatt már annyi szép és hazafias idea elkallódott: a pénz. Örömmel hallja most minden magyar ember, hogy immár a főváros hivatalosan foglalkozik a Pantheon kérdéssel. Mint tudjuk, a tanács megbizta a mérnöki hivatalt, hogy készítse el a Pantheonnak, jobban mondva a Pantheon elhelyezésének terveit. A mérnöki hivatal most terjesztette a tanács elé jelentését. Azt mondja a mérnöki hivatal, hogy előbb elvi szempontból a fölött kellene dönteni, vajjon a Pantheon helyéül tényleg a Gellérthegyet jelöljék-e ki, vagy keressek más, alkalmasabb helyet. Főlemlíti a jelentés, hogy újabb időben észrevételek merültek föl szakkörökben is az ellen, hogy a Pantheon a mulató- és kirándulóhely gyanánt szolgáló Gellérthegyen építsék. Felvetették a nagy *Széchenyi* eszméjét, ki távolabb a főváros zajától, zsvajától, a Hármashatárhegyet jelölte meg az építendő Pantheon méltó helyéül. A mérnöki hivatal utal arra, hogy azon a helyen egy hatalmas, nagy koncepciójú mű, melyet az egész vidék ural, pártját ritkító magasztos hatást gyakorolna. Megfontolás tárgyává kell tehát tenni az építés helyét s főleg *Széchenyi* tervét. A mérnöki hivatal javasolja, hogy a kérdést általános szempontból n középítési bizottság és a többi fórumok megvitassák, hogy így az ügyről a nagyközönség is tudomást nyerjen; mert az országos műalkotásnak csak előnyére fog szolgálni, ha már annak alapvető, előkészítő munkái is nyilvános tanácskozások közepette történnek.

Szóról-szóra aláírjuk, amit a mérnöki hivatal jelentése utolsó részében ajánl. Sőt tovább megyünk; mi a hatalmas műalkotás kérdésében nem tartjuk elégségesnek a fővárosi bizottságok véleményét. Azt akarjuk, hogy a hely kérdését minél nagyobb ankét vitassa meg, amelyben helyet foglalnának a közoktatásügyi minisztérium és a főváros kiküldöttéin kívül a művészet, iradalom és a sajtó képviselői is, és mindazok, akik ily művészi feladatokat lelkes érdeklődésükkel és áldozatkészségükkel megvalósításához segítettek. Hogy miért kívánjuk a Panthon tervének ezt a nagy nyilvánosságot, annak a hazafias és művészeti ügy természeténél fogva az az oka is van, hogy félünk, hogy az első sorban illetékes körök is olyan komolyan fognak beszélni a Hármashatárhegyről, mint a belvárost agyonszabályozó mérnöki hivatal. A művészi képelet és hazafias áldozatkészség mit nem alkotott volna más világvárosban, ha volna, ugyszólván, a város közepéből kiemelkedő hegyűk, amely a Duna habjaiban fürdik. A Gellérthegy fekvésénél, a hozzáfűződő históriai emlékeknél fogva is szinte teremtve van arra, hogy ormán a magyar hősök márványcsarnoka ékeskedjék és ezt a ténnyt semmiféle okvetetlenkedéssel elferdíteni nem lehet. Nevetséges argumentum, hogy a Gellérthegy mulató- és kirándulóhely, tehát vigyük a Pantheon oda, ahol az esztendő nagy részében elrejtve van a közönség elül. Meggyőződésünk, hogy a Gellérthegy akkor lesz igazán kiránduló helye a főváros lakosságának, ha szórakozása és üdülése közben izlését, hazafias érzését erősbítheti nemzeti multunk márványcsarnokának láttára és a mostani nyaktörő ösvények helyett művészi kezek által alkotott lépcsőzetek könnyítik meg a hegyi kirándulás akadályait.

— **Egy egyetemi szabályzat.** A hivatalos lap mai száma közli a budapesti tudományegyetemen fizetendő tandíjak és a tanári illetmények rendezésére vonatkozó új szabályzatot. E szabályzat, amelyet ő felsége már 1899. október 6-ikán jóváhagyott, így szól:

1. A budapesti egyetemen befolyó tandíjak az államkincstár tulajdonát képezik. A tandíjak 50%-a azonban a fizetésnélküli rendkívüli és magántanárokat, nemkülönben a magántanítókat illeti meg.

2. A budapesti egyetemen fizetendő tandíjak összegét; a tandíj 50%-ának a fizetésellen rendkívüli és magántanárokat, valamint magántanítókat között történendő tolosztásának módját, a tandíjengedés összegét és az a körül követendő eljárat a vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg.

3. Az egyetemi tanárok illetményei a következők összegekben állapítatnak meg: a) a nyilvános rendes tanárok évi fizetése 6000 korona, lakáspenzük 1600 korona; b) a nyilvános rendkívüli tanárok évi fizetése 4000 korona, lakáspenzük 1200 korona; c) a nyilvános rendes tanároknak öt 800 koronás, a rendkívüli tanároknak pedig öt 400 koronás évütdőző pótlékra van igényük; d) azon nyilvános rendes tanároknak, kik a 3-ik korpotlék elvezetésebe lépnek, lakáspenzük 2000 koronára emeltetik fel.

4. A a tandíjuttalékok következőképpen szabályoztatnak: a) a hittudományi kar szolgálati időre legidősebb két ny. r. tanára 3.200, illetőleg 1.600 korona tandíjuttalékban részesül; b) a jog- és államtudományi, valamint az orvostudományi karon minder nyilvános rendes tanár évi 3.200 korona tandíjuttal-

lében részesítették; a) a bősézesi karon a 12 leg-
régibb ny. r. tanár 3.200, a szolgálati időrend sze-
rint következő 12 ny. r. tanár pedig 1.600 korona
tandijutalékot huz. Atmenetileg betudandók ezen
számba azon új tanárok, akik már tandijutalékot
huznak.

5. Azon tandijkárpótlásos tanárok, akiknek az
1896. polgári évben összekészült vált tandijkárpótlá-
suk a tandijutalékok esetéig meghaladja, tényleges
szolgálatuk tartama alatt a különbözetet tandijkie-
szítés címén megkapják.

— A református egyház közgyűlése. Ma dél-
előtt 11 órakor tartotta a budapesti ev. református
egyház közgyűlését Hegedűs Sándor főgondnok, Szász
Károly ev. ref. püspök elnöklése alatt a kálvintéri
ev. ref. templomban. Hegedűs Sándor főgondnok el-
nöki megnyitójában üdvözölve a megjelent egyház-
tagokat, tudatta velük, hogy a mai közgyűlés tárgya
a gondnok, 20 presbiter, 15 presbiteri póttag és 39
egyházgazdasági tag választása. A közgyűlési egy-
háztagok az elnök indítványára egyhangulag Puky
Gyula volt debreceni itélőtáblai elnököt választották
meg gondnokul. A többi választásokra nézve pedig
Ádám András kuriai bíró elnöklése alatt egy 3 tagú
szavazatszedő bizottságot küldött ki az elnököl-
gondnok. A szavazás eredményét csak holnap közlik
az egyháztagokkal. Puky Gyula, az ujonnan választott
gondnok meleg szavakban köszönte meg megválasz-
tatását s ígérte, hogy egyházának érdekeit fíradhat-
lan buzgalommal fogja szolgálni. Utána az egyház-
közösség nevében Szász Károly püspök üdvözölte az
új gondnokot.

— A FMKE nógrádvármegyei választmány
a napokban tartotta a közgyűlést Balassa-Gyarmat-
on, Torók Zoltán főispán elnöklése alatt. Az egy-
esület elnökségét Clair Vilmos titkár képviselte. A
közgyűlés iránt nagy volt az érdeklődés s a megye
intelligenciájából többek közt jelen voltak: gróf
Degenfeld Lajos, gróf Forgách Antal és Stréber Alfréd
országgyűlési képviselők, Nagy Mihály alispán, Madách
Imre, dr. Révész Dezső és még számosan. Elnök
örméssel konstatálván, hogy az egyesületi élet az
utóbbi időkben jelentékenyen megélénkült, jegyző-
könyvi közlönetet indítványozott dr. Budapesti
Barna tiszleletbeli főjegyző, pénztárnoknak, aki
egymaga százötven új tagot szerzett az egyes-
ületnek és a pénztárnok teendőit önzetlenül,
díjtalanul látta el. A közgyűlés a buzgó tisztviselőt
a vármegyei főkegyesület titkáruul választotta meg.
Az 1899. évi zárszámadosok és az 1901. évi költség-
vetés megszavazása után, a közgyűlés figyelemmel
hallgatta meg dr. Révész Dezsőnek a mainapataki
egyesületi óvóóra vonatkozó részletes jelentését s
egy az ő, mint Stréber Alfréd országgyűlési képi-
selő indítványára elhatározta, hogy a kisdődödát a
szükséghez képes renováltatja, illetőleg kibővíti, az
állami iskola tanterveinek szaporítása iránt pedig, a
vármegyei orsz. képviselőinek támogatása mellett,
sürgős feliratot intéz a vallás- és közoktatásügyi
miniszterhez.

— A párisi jury. Egy fét hivatalos kommunikó
írja: A párisi kiállítási juryk legnagyobb része ju-
nius 11-étől kezdve megkezdte működését. Első sorban
szemlét tartanak az illető csoportokban, általános
tájékoztató szerepeket az egyes kiállítókról, a hivatal-
os előadók egybeállítják a szükséges anyagot s az-
után tárgyal, illetve határoz a jury. Kivánatos tehát,
hogy ez alkalommal a magyar jury-tagok Párisban
legyenek, e munkálatokban részt vegyenek s a ma-
gyar oszlopokban a magyar kiállítókra vonatkozó
felvilágosításokat megadják. A magyar kormánybiz-
tos, mielőtt értesítést nyer valamely jury működésé-
nek megkezdési időpontjáról, azonnal értesíti arról
a magyar jury-tagokat. Kivánatos továbbá kiállítá-
sunk morális sikere érdekében, hogy a magyar jury-
tagok a munkálatok folyama alatt Párisban legye-
nek; másfelől pedig, minthogy a magyar jury-tagok
minden kiállító összes különleges viszonyairól nem
lehetnek tájékozva és némely juryben Magyarország
képviselő sincs, kivánatos az, hogy a kiállított is és
különösen azok, akik elismerésre szult fektetnek,
vagy személyesen legyenek Párisban, vagy megbizot-
taik által bocsásanak mindennemű tájékoztató adatot
a jury-tagok rendelkezésére.

— A zugligeti szerencsétlenség után. Ma volt
az első ünnepnap a zugligeti szerencsétlenség óta s
ma láhattuk először, hogy milyen tanulságokat szer-
zett a rendőrség és a közönség a pünkösdi hétfőjén
történt szerencsétlenségből. Szép nyári nap volt, amely
nagy tömegben csalta ki a főváros lakosságát a zöldbe.
De mégis mintha ma aránytalanul kisebb számban
randult volna ki a közönség a hegyek közé, mint
egyékor. Pedig most a rendőrség is széleskörű
intézkedéseket tett az esetleges bajok megakadályo-
zására. A kirándulóhelyek vasúti végállomásain
mindenütt egy-egy rendőrfogalmazó intézkedett egy
sereg rendőrrel. A zugligeti állomáson Tóth Mihály
rendőrfogalmazó volt a forgalmi felügyelő. Egy
rendőrmester és tizenkét közrendőr segített neki
a rend fenntartásában. A hűvösvölgyi végállo-
máson Miskolczy László rendőrfogalmazó, a Sváb-
hegyen Csócsán Jenő fogalmazó, a városligetben pe-
dig Vaday László rendőrfogalmazó volt a forgalmi

felügyelő. Mindenütt 10—12 rendőr volt a fogalmazó
mellé adva. A kisebb állomásoknál is egy-két rendőr
volt felállítva, hogy a kocsik túlszűfoltása megaka-
dályozzák. A végállomásokon nem is engedték meg-
telni a kocsikat. Ezt az intézkedést a közönség is
respektálta s rendezavarás sehol sem fordult elő. A
zugligeti állomáson kint járt ma délután Hegedűs
Sándor kereskedelmi miniszter és Halmas polgár-
mester, hogy az intézkedéseket megtekinték. Nagy
megelégedéssel konstatálták, hogy a rendőrség és a
közönség kölcsönösen respektálják egymást.

— Halálozás. Eisele József budapesti gépgyáros
tegnap délután két órakor életének 67-ik évében el-
hunyt. A boldogult egyik uttoró alakja a magyar
ipari törekvéseknek és feddhetetlen jelleméért, ritka
ügyszeretetéért tisztelet és nagybecsülést kőnyezte.
Előkelő szerepet vitt az Országos Iparegyesületben
és iparosaink minden nagyobbszabásu mozgalmában.
Holnap délután lesz a temetés az Andrássy-ut 41.
számu gyászaházból.

Bathó Bálint kir. tanácsos, a komáromi ev. ref.
egyházmegeye tanácsbírája, 75 éves korában Csúzon
elhunyt. A boldogult egy időben Komáromvármegye
alispánja volt és köztisztviselő volt a vármegye
ügyeit, míg a parlamentben érvényesítette képes-
ségeit. Ott is kivívta magának a nagybecsülést és
a parlament öregebb tagjai bizonyára szeretettel fog-
nak megemlékezni róla most, hogy halála hírért ol-
vassák.

— Új templom Bécsben. Bécsből telefonálják:
Ma délelőtt tették le ünnepiesen az ő felsége ural-
kodói jubileuma emlékére épülő templom alapkövét.
Az ünnepségen megjelent ő felsége is, Ferenc Fer-
dinánd főherceg, az uralkodó család többi Bécsben
időző tagjai, a miniszterek, a diplomáciai testület és
számos más előkelőség jelenlétében. A Burgtól az
ünnepség színhelyéig egyesület, testületek és az
iskolák gyermekei állottak sorfalat. Ő Felsője utja
valóságos diadalmenethez hasonlított. Mindenütt eget-
verő heek! kiáltással üdvözölték. Az ünnepség szin-
helyén Mária Terézia főhercegnő, a templomépítő
bizottság védnöke és a bizottság elnöke üdvözölte a
királyt. Miután Gruscha bíboros az alapkövet meg-
szentelte és elhelyezte, ő felsége megtette a szokásos
három kalapcsütést. Ugyanugy escelekedtek a her-
cegek és hercegnők. Ő felsége a bizottságnak néhány
tagját és a diplomaták egyikét-másikat megszólítással
tüntette ki, azután a közönség lelkes ováció mellett
visszatért a Burgba.

— Tíz év múltán. Schimaneck Emil gépészmér-
nök, (lakik Sörház-utca 6. szám) felkéri mindazokat,
akik 1890-ben a IV. kerületi realiskolában vele együtt
érettség vizsgát tettek, hogy jelenjenek meg június
19-ikén déli 12 órakor, nevezett realiskola volt nyol-
cad-osztályu tantervében a megállapított tíz éves
találkozásra.

— Ekvetendő példa. A budapesti New York-
kávéház tulajdonosai a következő levelet intézték a
hódmező-vásárhelyi agyagipari kiállítás igazgató-
ságához:

Tisztelettel felkérjük a tek. igazgatóságot,
sziveskednek közbenjárni, hogy a kiállítás egyes
kiállítói részünkre az ottani gyártmányokból a
kávéházakban szokásos piccolo-, kávés- és tea-
csészekből, valamint a hozzatartozó eszészaljak-
ból mintát, valamint árjegyzéket küldjenek. Cé-
lunk a honi ipart támogatni, hajlandók vagyunk
szükségletünket még az esetben is ott fedezni,
ha az árak nem is konkurálnak a külföldi árak-
kal, feltéve, hogy az árú kiálljja a versenyt a
külföldi importált árúkkal. Kiténő tisztelettel
Hírvék testvérek, a New York-kávéház tulaj-
donosai.

Az aparpártolás nagy kérdésének épp oly egy-
szerű, mint eredményes megoldása ez és nagyon kívá-
natos, hogy ez a hazafias, derék példa minél több
követőre találjon.

— Az anyaföld. Megemlékeztünk már arról a
keserves kudarcról, melyet a Németországba kiván-
dorló bácsmezei szegénysorsu földműveseknek kel-
lett ott kiállniuk. Ujabbán szomorú érdekességű
adatokat közöl velünk zombori levelezőnk. A német-
országi uradalmak ügynökei a földművelésben, de
különösen a szőlőművelésben jártas 7—800 egyen-
rábirtak, hogy csak néhány havi próbaidőre menje-
nek ki Németországba s a szegény emberek fejét
telebeszéltek rózsás ígéretekkel, arról is biztosították
őket, hogy 3—4 havi távollét után 250—300 forintnyi
megtakarított pénzzel térhetnek majd vissza övéik-
hez. A rászédettek első töredéke alig néhány hét
mulva visszatért családjá körébe rongyosan és lesová-
nyodva. A német uradalmak lelketlenül bántak velük,
kibaszalva vagyontalanságukat. Kora hajnalról késő
estig tartó munkájukért egy márká napidíjat adtak nekik.
De ebből is levonták a lakásilleték fejében. A lakás
deszkákból összerótt barakkokból állott, melyekben
szézen, százhuzsan fekdtek férfiak és nők egye-
sen. Végre elhatározták, hogy visszatérnek szülő-
földjükre. Egy éjjel felkerekedtek s a legközelebbi
nagyobb városba mentek, ahol magyar konzulátus
székel; innen azután kaptak utiköltséget a határig,
onnan aztán gyalog indultak hazafelé. A dologban

érdekes és jellemző a nép művelődésére, hogy azt
nem tudják határozottan megmondani, hogy mely ré-
szében voltak nagy Németországnak. E miatt a ható-
ságok nem tudják, hová forduljanak a még kinn
sinylődő kivándorlottak hazatelepítése végett.

— Az Erdélyi Irodalmi Társaság ma tartotta
meg tisztújító közgyűlését gróf Kuun Géza elnöklése
alatt. Elnökök: gróf Kuun Géza, alelnökök: Szász
Gerő és Szamosi János, titkárrá: Csengeri János
másodtitkárrá dr. Gyulai Farkast, pénztárnokká:
Hóry Bélát, ellenőrré Jékay Aladárt választották meg.

— Feloszlattott munkásgyűlés. Vasárnap dél-
után 3 órakor nagy munkástömeg indult el a Nemzeti
muzeum mögül a Garay-térre, ahová a rendőrség
engedélyével népgyűlést hívott össze az ujonnan
szervekedett szocialista párt. Szocialista dalokat
énekelve vonult a tömeg a Kerepesi-uton és Csömör-
tőn végig a gyűlés színhelyére, ahol a régi párt
bívei, a betegpénztár kirendelt emberei hatalmas
kurjongatással fogadták a menetet. Óriási botrány
támadt és a két párt nem éppen válogatott címekkel
illette egymást, úgy hogy a gyűlés rendezői nem
tudták mitévők legyenek. Végre Schiff Gyula vállal-
kozott a kétségbeesett kísérletre, hogy a gyűlést
megkezdse. De alig hogy föllállt az asztalra, foko-
zottabb erővel tört ki a lármá. Most már nemcsak a
betegpénztár emberei lármáztak, hanem fölháborodtak
az új szocialisták is.

Mikor a lármázók egy pillanatra szüneteltek,
Schiff elmondta, hogy a mai gyűlés napirendjén a
munkások adófizetési rendszere, az általános választó-
tői jog és a sajtó vannak. Fölhívta a gyűlést, hogy
válasszon elnököt.

— Éljen Schiff, kiáltották a hívek.
Éljen Grossmann Miksa! ő legyen az elnök!
kiáltották az ellenpártiak és kiáltották vagy százszor
egymásután.

A tömeg mozogni kezdett. A téren ekkor már
egy négyezer főre menő tömeg verődött össze, a
botrányos gyűlés magához vonzotta a ligetbe özőnlő
sokaságot, Ez a tömeg is zajongani kezdett s a zür-
zavar tetőpontját érte.

Egyszerre kiváltak a betegpénztáriak sorából
Grossmann Miksa s odamegy az asztalhoz, hogy el-
foglalja az elnöki széket. Óriási botrány támadt, s
most a rendőrök is közbeleptek. Grossmann Miksát
kituszkolták híveinek sorfala közé.

Ezenközben felállott az asztalra az első szónok,
Poór Árpád, hogy a munkások adózásiáról beszéljen,
A fűlsiketítő lármában még a közvetlenül mellette
álló sem értették egy szavát, ő azonban rendület-
lenül beszélt tovább. Azt hitte, hogy kibeszéli a lár-
mázókat.

Ennek a meddő kísérletnek az eredményét azon-
ban már nem akarta bevárni Czajlik rendőrtanácsos
Odalépet az asztalhoz és kiáltotta:

— Ilyen nagy lármában nem lehet gyűlésezni.
a gyűlést feloszlatom.

Ezzel hamarosan vége is szakadt a botrányos
testvérharcnak és Bokányiék győzelmén elvonultak
Még hallották az új szocialisták fenyegetődzését:

— Majd visszaadjuk a kölcsönt!

— Öngyilkos honvédhadnagy. Borosjenőn —
mint onnan táviratozzák, — az ottani honvédszázlő-
alj fiatal hadnagya Kappa Elek, tegnap délelőtti öngyilkos lett. Az öngyilkosságot a délelőtti órákban,
lakásán követte el. Revolverrel halántékán lötte magát
és kétségben kívül azonnal meghalt. Házigazdája, Scher
Gyula hallott valami lövésfélét, de nem sejtett semmi
rosszat. Déliben be akarták hozzá vinni az ebédet, de
az ajtó zárva volt. Kifeszítették az ajtót, s ekkor a
hadnagyt holtan, átlótól homlokukal találták. Érdekes,
hogy három nappal ezelőtti öngyilkossági szándékából
fölvágtá az ereit, de nem halt meg. A dologról csak a
ház népe tudott, az meg nem mondta el senkinek. A
második kísérlet már sikerült... Az öngyilkosság
okát nem tudják. Anyagi zavarokat emlegetnek, de
mások azt mondják, hogy a hadnagyt rendezett anyagi
viszonyok között élt. Az őszel helyezték át a boros-
jenői zászlóaljhoz és azóta alig érintkezett valakivel,
magába zárkózott és a mulatságokon se vett részt.
Ugy látszik, az öngyilkosság oka valamely régi histó-
riában rejtezik. Levetett nem hagyott hátra, amely
felderítőnek végzetes szándékának okait.

— Talált aranylanc. Ma délután a városi villa-
mos vasút hűvösvölgyi végállomásán a kétszáznegyven-
kettős számú kocsikalanza a kocsik belsejében egy
aranylancot talált. A láncon jogosult tulajdonosa át-
veheti ugyanott Róthy forgalmi főnöknél.

(x) Linhart Vilmos festő műtermében készülnek:
Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquareli
stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényké-
pészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

FŐVÁROS.

(*) **Egészségügyi intézkedések.** A nyári, melegebb idők beálltával a kerületi előjáróságok újból fölhívják a nagy községeket, háziorvosokat, ház-egondnokokat, vendéglő-és kávéház tulajdonosokat az egészségügyi szabályok pontos megtartására. A ház-egondnokok kötelesek vizsgálni a lakások, udvarok és fölépítések helyek tisztántartására ügyeljenek. A kellő förtulmenést mindenütt végrehajtásuk s figyelmenek arra, nehogy egyes lakások szulfatok legyenek. Az egészségügyi szabályok be nem tartása kihágás számba megy és súlyos bírság alá esik.

(*) **Adókievetés.** A terézvárosi VI. közigazgatási kerületi A) és B) adókievető bizottságok e hó 11-ikén délelőtt 9 órától délután 1 óráig tartandó ülésében a külön meghívottak III. osztályú keresetadó javaslatát tárgyalja.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Lohengrin.** *Burrian*, kiváló vendégművésztünk *Lohengrin* címszerepében énekelte ma este az *Operaház* szezonjának hatyudalát. A többi szerep a régi kezében volt. — Az *Operaház* tagjainak nyári szünete június 15-én kezdődik.

** **Káldy Gyula bucsuzása.** Ma délelőtt olvasták föl az *Operaház* tagjai előtt *Káldy Gyula* bucsúját leolvasták. Megelőzőleg *Mészáros Imre* igazgató mentegődzött, a mért beköszöntő beszédében nem emlékezett meg elődjéről, akit most utólag bókokkal halmozott el.

** **Fővárosi Nyári Színház.** *Blaža* Lujza ma este fejezte be vendégszereplését a budai szinkörben zsuifolt nézőtér előtt. *Rátkay László* poétikus népsziművében, *Felkő Klárián* lépett föl és újra ragyogtatta utóterhetetlen művészetét. Minden szavát és minden dalát tapsvihar fogadta. Maga az előadás méltó volt a nagy művésznőhöz s *Makó* társulata ezuttal is megmutatta, hogy megérdemli a közönség pártfogását. Jó volt *T. Haarik Anna*, *Krémer Jenő*, *Klenovics Radányi*. Előadás után a közönség künn megvárta *Blaža* Lujzát és mikor a kocsiába ült, lelkesen megéljenzte.

** **Városligeti szinkör.** *Anzengruber* érzélgős és drámai jelenetekben gazdag sziműve, *A kirchfeldi pap* nem egy könnyet esalt ma ki a városligeti aréna közönségének szeméből. Hellt, a szerelmét köteleességének alárendelő kirchfeldi papot a színház derék igazgatója, *Feld* Zsigmond adta, akinek ez régi, bravuroz szerepe, melyet esztendőnkint eljátszik egyszerű-kétszer, meggyőzve a hallgatóságot arról, hogy még mindig a régi, kitűnő jellemzés, akinek kifejező organuma, plasztikus mozdulatai s átértézt deklamálása a szívbe markolnak. Kitűnt mellette *Anikó* szerepében. *J. Csáder Irén*, jók voltak *Lubinszky, Somlár*. — Este szultamás féltapolt *Feld* Mátyás bohózatában, az *Új Szulám*ban *Nyárai Antal* mókáit.

** **Felolvasás és hangverseny.** A *Mária Dorothea* egyesület tanítónő-szaksztyála ma érdekes műlévezetet nyújtott annak az óriási közönségnek, amely délelőtt a *Vigadó* nagytermét teljesen megtöltötte. *Stojanovics Jenő*, az ismert zeneszerző tartott felolvasást az *énektanítás reformjáról*, melynek mintegy illusztrációjaképpen 300 fide fiatal leányka adta elő tanárknak *Rege a csodaszarvasról* című zeneművét.

A felolvasás során *Stojanovics* panaszkodott, hogy a zeneművészettel senki sem törődik semmit. Meggyőzően fejtegette a zene és énektanítás óriási fontosságát a népnevelés, léleknevelés és értelemfejlesztés szempontjából, majd elősorolja az énektanításról szóló tanterveknek hiányosságait. Végül egy egész sorozat tervvel lép fel, amelynek segítségével az énektanítás újból szerveztesse, hogy azután kellő eredménye is legyen.

Ezután következett a matiné eseménye, a 300 énekes leány előadása. Az óriási kar bálmatatos precizitással, meglepően finom árnyalatokkal adta elő *Stojanovics* Jenőnek *Rege a csodaszarvasról* című zeneművét. A darab szövege *Paxy Margit, Selávik Ilona, Cserny Gizella és Strozigl Margit* adták elő, míg a szavalati részt *Garay Anna*, a IV. ker. felsőbb leányiskola növendéke mondotta el rendkívül értelemesen, szép csengő hangon. Minden számat vibrósan megtapsolt a közönség, melynek sorában ott láttuk zenei életünk számos kitűnőségét.

** **A Magyar Színház utolsó előadása.** A *Magyar Színház*ban jövő vasárnap, június 17-ikén lesz az utolsó előadás.

** **Az Uránia a vidéken.** A budapesti *Uránia*-színház zsuifolt nézőtér mellett tartott előadást a debreceni színházban. *Pekár Gyula* Spanyolországba, valamint *Desszeffy Arisztid* Velencéje nagy hatást aratott. A közönség pártolása kifogástalan s csak az *Uránianak Szatmár-Némethibe* való szerződési kötelezettsége okozta, hogy a debreceni publikum több előadásban nem győzőkötötte.

** **Német Wagner-előadások Párisban.** *Párisi* újságok írják, hogy az alatt az idő alatt, a míg *Sarah Bernhardt* Amerikában jár a társulatával, színház-

ban egy német operatársulat fog *Wagner*-előadásokat tartani. Az erre vonatkozó bérelti szerződés már alá van írva.

** **Lendvay Márton emlékezete.** Nagybánya város szobrot állít nagy szülöttének, idős *Lendvay Mártonnak*, aki művészetével dícsőséget szerzett hazájának. A szobor javára tegnap Szathmáron a színházban emlékkünnepet rendeztek. *Barók Lajos* elszavolta ott ez alkalomra írt *Lendvay emlékezete* oimü prologusát, melynek különösen lendületes és megragadó az a része, ahol elmondja, hogy ki volt *Lendvay*:

A természet virágzó díszé s,
Lehelve honszerelmet — óhozón,
S a részvétlenségtől dídérgő Múzsát
Fedvény egész köpenyével — ha volna,
Mint Szent Márton lovag! Te *Lendvay*nk vagy, az
Helyet ad neked dícsőség-templomunkban!
Szobrot neked, — nem „kisebb méretűt!”
Állnak dícső s főnemeses templomok,
De oltár egy: az emberzsv csupán, mely
Örökké lángol s áldoz istenének.
S ez volt a művész, mindnyájunk szíve.

Aztán *Sardou* Csapodárók című darabja került színre, melyben a helyi elsőrendű erők mellett még a budapesti Nemzeti Színház tagjai közül *Csillag Teréz, Maróthy Margit, Náday Ferenc, Zilahy Gyenes, Annyó* és *Náday Béla* működtek közre. A színházat színültig megtöltötte a szatmári és a megyebeli elite-közönség, élén *Nagy László* szatmármegyei alispánal, a *Kölcsey*-kör elnökével. Az előadás után társasvacsora volt.

** **Párisi mozgófényképek.** Az *Uránia Színház* jövő heti látványos darabjának *Salomon Ödön* *Páris*-ának kétségkívül a legérdekesebb látványvaló a párisi nyüzsgő életet bemutató mozgófényképek lesznek. Bemutatóra kerülnek a párisi élet összes jellegzetességei, mint a kiállítás mozgó járdája, a boulognei korzó, a július 14-iki revue, a párisi tánc-termek, zajos élete, farsangi körmenetek stb. A mű első előadása, melyen maga a szerző fog felolvasni szerdán, június 13-án lesz.

** **Katonazene a Telefon Hírmondóban.** Ma este 8 órától 11-ig előfeszítetnek szórakoztatására felváltva katonazene és cigányzenét követik a *Telefon Hírmondó*. A katonazene átívteit a *Gambrius-söröcsarnok*, a cigányzenéket pedig az *Emke* kávéházban játszó cigányzenekar szolgáltatja. Közben 1/2 10—10-ig érdekes újdonságokat olvastat fel a beszélő újság szerkesztősége.

Mi és szerepeink.*

Írta: *Jászai Mari*.

Az én „perpetuum mobilé”-m, akinek a nyelve egész áldott nap pereg, az én szakácsnóm: *Bugyal Anna* azt mondja:

— Már látom, hogy a nagyságos asszony épp úgy van a szerepekkel, mint mi a hussal, amit a mészáros kimer nekünk. A nagyságának is kimerik a szerepet, ami azután minden művész kezében más ízű lesz, mint ahogy a husból minden szakácsnó más és más ételt csinál: néha izleteset, néha elsőzotat, néha izletes paprikamártással, máskor pedig vékony vizlével.

Nekem imponál ez a vad genie, ez a csongrádi konyhaművész: annyi bizonyos, hogy én jobban félek az ő kritikájától, mint ő az enyémtől.

Nem-e szótlan el ma is a szerepemet? *Anna* azt mondja: nagyon kevés só mindig jobb, mint nagyon sok, mert az első esetben még lehet segíteni a bajon.

Ez igaz is; mindegyik néző magával hozza a maga sóját és ha a színész itt diszkrétan ábrázol, amott halványan vázol csak: mindegyik vendég izléséhez mérten „utánasózza” az alakítást, míg ellenben tulterhelt alakítástól megosömörlik a közönség. Igen, a művészetben ez egyszer az a fő: mennyit használunk a sóból?

Tehát kiosztják nekünk az adagokat, a szerepeket — sajnos, nem mindig a mi izlésünk szerint — némelyikünk möhő ajakkal vár egy zsiros combot és azután kap egy rakáska — csontot. Rávetjük magunkat, mint a héja szákmányára, vagy mint *Michel Angelo* az ő márványtömbjére, amelyet a munkások műtermébe hoztak: ő türelmetlenségében még léleg-zetához sem engedte jutni az izzadó embereket, hanem vesmárkával kilódította őket az ajtóu, hogy szüzi, fehér márványával egyedül maradhasson.

Minden ábrázoló művészen van egy darabka ilyen *Michel Angelo*: vágyakozó éhsége és türelmetlensége, hogy az ismeretlen szereppel négyzetközött maradhasson.

Enuyit elárulhatok minden kollégámról, hogy már most mi történik a műhely szentélyében, az titok marad.

* A *Soproni Napló* szerkesztőjének sziveségéből közöljük ezt a cikket.

Az én műhelyem függönyét azonban, imo félre- vonom.

Valahányszor új szerepet kapok, el vagyok ragadtatva attól. Mindegyikbe szerelmes vagyok: *Stuart Mária*ba éppem úgy, mint *Fadet* nagyanyóba. Mind óriási körvonalakban tűnnek fel nekem, rettegés fog el, mintha sziklaóriást látnék, vagy mint mikor meg akartam mászni a *Lomnici* csucst. Titokzatos vágy kergetett előre és mégis rabul ejtett a félelem, a kétség: hogyan fogok én oda felérni, nem fognak-e erőim ellankadni?

Ilyen állapotban talált engem szegény direktorom: *Paulay Ede*, mikor *Éva* szerepét elhozta nekem „Az ember tragédiá”-jából. Ismertem a szerepet, a darabot is és lángoltam is érte és mégis, mikor *Paulay* már másodszer ismételtette: „Hát nem érti, *Éva* szerepét kell majd játszania” — hogy milyen arccal néztem rá, azt a hatásból láttam, a mit rémületem a szegény, csaldódt *Paulayra* tett.

— *Jászainak* igazán nem lehet semmit a kedvére tenni — panaszkodott azután, eleinta lángolóan vágyakozott *Éva* szerepére és mikor végre elvittem neki, némán és sötéten, mint egy *Meduzafő* meredt rám tekintetével és egy szót sem szólt.

Igen, így van ez: ha egy új szereppel négyzetközött maradok, az minden alkalommal oly nagy-nak, oly hatalmasnak tűnik fel előttem, hogy rettegés fog el — akár csak egy menyasszonyt, mikor először marad a vőlegényével egyedül.

Mi, színészek, kétféle módon építjük fel alakításainkat. Némelyek alul kezdik, mások ismét felülről fognak hozzá.

Az előbbieknak van egy üres telkük, melyre palotát, vagy kunyhót építenek; az utóbbiak — akik közé magam is tartozom — szikla előtt állanak, amelyből ki kell, hogy vessék és faragják alakjaikat.

Ugy, ahogy azok előttem állnak, oly ember-föltötték, annyira titánok, hogy nem valók közönséges emberré társadalomba. Faragok, faragok tehát rajtuk, hogy elérhetőbbek legyenek, mert most még egyelőre a gyermekkorom mesevilágának alakjaihoz: angyalokhoz, ördögökhöz, tündérekhez és sárkányokhoz hasonlítok. Faragok, kicsinyíték, embe-ritek: kényszeritem az alakot, hogy nézzen a szemembe és álljon velem szóba.

Végre bevallják nekem legtitkosabb vágyaikat, hajlamaikat és gerjedelmeiket, bevallanak mindent, egészen a legesekélyebb toilletrésztelig, sőt éppem a toillette-kérdésben minden szerepek egészen határozott, diktátori parancsai vannak számomra. Oh, bár csak hoznák magukkal az ideálok országából a szabójukat is, mert a toillette-kérdéseik szerzik nekem élettem legkeserveesebb óráit. Ezekért a szenvedésekért a szent atya *Rómában* bátran megadhatná a bünbocsánatot minden elküvetett és elküvetendő bűnműrt!

Hitemre mondom: nem irigylem a modern kosztümökben fellépő kollégáimat! Mindeddig csak három modern asszonyszerepem volt: Az idegen nő, *Magda* az „*Othoon*”-ban és a hercegnő a „*Létért való küzdelem*”-ben. De ez a három szerep éppem elég volt ahhoz, hogy engem tönkragyjen, a vagyonomat fel-emészze, a hitemet kimerítse...

A „*Létért való küzdelem*” premiérje előtt egy hónappal elmentem az én páduai hercegnőmmel a szabó műhelyébe és így szóltam — nem a szabóhoz, hanem a hercegnőhöz:

— Fenségédnek van még egy hónap ideje és szabad választása: válaszssa azt, ami csak szemé-szive megkíván: — az ár mellékes!

Tehát nem kérdezősködünk, nem alkudtunk, csak rimánkodtunk és könyörögtünk a szabó-souvereinhez, hogy készítse el a kívánt dolgokat két hét alatt, hogy az ő próbái után még maradjon egy kevés időnk a szinpad próbákhoz is.

Napról-napra jártunk a szabóműhelybe és próbáltunk órákhoz: amíg valamennyi „mamzell” és én magam is halálra nem fáradtunk; és mégis az ellentét az én hercegnőm és a szabó között napról-napra nagyobb és áthidalhatatlanabb lett.

A hercegnőnek ugyanis egészen sajtáságos, egyéni volt az izlése, különös kívánságai voltak, de a szabó oldalán ott állott a divat tirannusa az ő kéréseivel szembevetőjével.

Hastalan vélté az én hercegnőm: ebben a ruhában nem tudom a karjaimat emelni, az nagyon sühog és sok szint játszik. Nyáron csak nem hordhatok prémet, ez a kabát nem illik a méltóságomhoz — hiába, hiába, a divat így akarja és nem másképp!

Végre a tizenkettedik órában, nagynehezen megegyeznek, persze az én hercegnőm húzza a rövidebbet — oh, ezek a szabók, oh az a divat! Képesek volnának *Szűz Mária*t is kizavarni mennyi nyugalmából, ha ugyan neki szüksége volna egyéb toilletre is, mint egy kék gyapuzsövetre, melyet dereka köré csavar, de amely túlé minden divatot.

Igen, igen, mi mindent kell nekünk haroba vinnünk, hogy szerepeinket „megszózhassuk” és füszerzhessük: eget és poklot, jajt és kacsát — még szerencse, hogy ezt a kettőt mint a kis gyerekek „egygyanazon zsákban” hordjuk magunkkal.

EGYESÜLETEK.

(A Budapesti Általános Munkásbetegsegítő-pénztár) ma délelőtti tartotta évi rendes közgyűlését az Uj-Városháza társalgó termében Rauchmair Károly elnöke alatt. Az évi jelentést Kürschner Jakab titkár olvasta föl. Ebből kiemeltük, hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok a pénztár lefolyt évi működésében is visszatükröződnek. A taglétszám apadása mutatja az állandóan nagy munkanélküliséget, amelynek természetes következménye a pénztár bevételeinek csökkenése. A pénztár álló menházában és szanatóriumában Szent-Enrén a múlt esztendőben 145 tagot ápoltak, ami 5089 forintba került. A pénztár kórházában tavaly 187 tagot ápoltak 2355 napon át. Tappénzban részesült 10,896 tag 16,957 esztendőben 264,374 napon. Ebből 7981 térfi 13,462 esztendőben, 2915 nő 3495 esztendőben. A pénztár 30 évi fennállása alatt tagjainak gyógykezelésére és szelvényezésére 6,001,213 forint 72 krajcárt adott ki. A bevétel tavaly 351,406 forint 70 krajcárra, kiadás 357,524 forint 20 krajcárra rugott. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és a felmentvénnyel minden irányban megadta.

(A Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesületének) újonnan megválasztott igazgatósága folyó hó 10-én tartotta meg első ülését Weiss Berthold orsz. képviselő ur elnöke alatt. Elnök az egyesület új elnökének a jelenleg Párisban tartózkodó Lukács Béla, párisi kormánybiztos nevében üdvözlö az új igazgatóságot. Azután az ügyvezető-igazgató felolvasta a lefolyt időszakra szóló jelentést, amely szerint a tagok mai tényleges létszáma 1376; az ezek részére biztosított összeg évi 2,761,320 korona; az egyesület vagyonja a Kerepesi-ut 78. sz. alatt levő bérpalotán kívül 689,600 korona n. é. értékpapírral áll úgy, hogy az összes vagyon meghaladja az egy milliót. 1900 május 11-ike óta a következő nagyobb adományok folytak be: Baró Stummer Károlytól 500 korona, Neuschloss Ödön és Marcellól 200 korona, Neuselozs Károly és fiától 200 korona, a Budapesti szivattyú és gépgyártói 200 korona. Ezenkívül nagyobb adományokat jegyeztek: Hirsch József, Első Magyar Papírgyár r. t., Perci és Schacherer Accumulatórgyár r. t., Kreibsl Antal, Zsolnay Miklós (Pecs), Weiss Zsigmond és Tarsa, Felsöcsal Sandor, Smitn Adolf és Tarsa N.-Bossány, Kereskedelmi Csarnok, stb.

SPORT.

Országos kerékpár- és atlétikai verseny. Kevés publikum jelenlétében tartotta meg ma délután a Budapesti Torna-Klub kerékpár és atlétikai versenyt a csömöri úti versenypályán. A versenylátogató közönség megröszölt ma, mert az Atlétikai Klub is ma tartotta nyári viadalát az Orczy-kerti pályán. A versenyek sorrendje a következő volt:

Megnyitó kerékpárverseny. 1000 méter. Első Pécsi István T. K. E., második Péczel Andor magánkerékpáros, harmadik Mohay József T. K. E., negyedik Baschtur Béla Edison K. E.

Sikfutás 100 méterre. Első Kelmich O. T. E. 12 mp., második Herczeg Ede M. M. E., harmadik Laczus Károly B. T. C., negyedik Apagyí Emil B. T. C.

Magyarország kerékpáros bajnoksága 1000 méter. Első Dreilinger Nándor I. p. 52 mp., második Katzer Ödön, harmadik Bäumlér Ede.

Magasugrás. Első Gúnczy B. E. A. C., második Dános Arpad O. T. E., harmadik Sajó Béla B. T. C.

Nyertelenek versenye. 1000 méter. Első Wiegand Lajos F. K. E., második Pécsi István F. K. E., harmadik Mohay József F. K. E., negyedik Piliskó Lajos F. K. E.

Tandem-handicap 3000 méter. Első Antal—Pesio 13 p., második Grenier—Bäumlér, harmadik Dreilinger—Katzer.

Diskoszvetés. Első Banek Rezső B. T. C. 32 m. 73 cm., második Bernát János III. K. T. V., harmadik Lencz Rezső O. T. E., negyedik Coray Arthur B. T. K.

Kerékpár terejű új verseny. 2000 méter. Első Frisch Marton V. K. E., második Goldschmid Róber Kób. K. E., harmadik Mohay József V. K. E., negyedik Katzer Ödön E. K. E.

Sik futás. 1/2 angol mérföld. Első Halmay 2 p. 19 mp., második Felkay, harmadik Böz.

10 km. kerékpár-verseny. Első Greiner Frigyes F. K. E. 13 p. 55 mp., második Papp 14 p. 2 mp., harmadik Baschtur Ernő E. K. E., negyedik Gyulay László V. K. E.

A verseny befejeztével a díjak osztották ki.
Pécsi lövészversenyek. Nagy közönség jelenlétében folyt le a Metropole-díj napja, melynek a nap legnagyobb díján kívül kiváltképpen a Buccaneer-verseny volt szenzációs futása. A 15,000 koronás díjért Galifard és Miss Duncan holtversenyt futottak, Felemás és Boldog előtt. Különösen Galifard futása volt meglepő igen nagy terhével. A Metropole-díjért ezúttal nem futottak elsőrangú kétévesek, mint rendszeren; közülük éppen csak Spitzbub érdemel figyelmet, mely gróf Fesletich Taszilónak meg is nyerte a

20,000 koronát. A részletes eredmények a következők:

I. Kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Hunyady I. Jubileje (Cleminson) első, Szászbereki ménes Mariottája (Slack) második, Capt. George Vox Populija harmadik. Azután Kosmopolit, Maida, Betyár, Galba, Philosoph. Itélet: Igen könnyen háromnegyed hosszal nyerve, 10 h. 2-ik. Totalizátor: 10: 31, helyre: I. 50: 67, II. 50: 118, III. 50: 94.

II. Eladó verseny. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Sányi S. Esparsetteje (Wilton) első, gróf Orsich P. Apród III-ja (Bulford) második, Mr. Black Fragile (Slack) harmadik. Azután Mirkó, Malmaison, Haricot, Mumus, Fillette. Itélet: Biztosan háromnegyed hosszal nyerve, fejh. 3-ik. Totalizátor: 10: 47, helyre: I. 50: 83, II. 50: 115, III. 50: 91.

III. Buccaneer verseny. Díj 15,000 korona. Távolság 3200 méter. Baró Springer G. Galifardja (Hvams), Gróf Wimpffen Sz. Miss Duncanja (Wilton) holtversenben első, báró Königswarter H. Felemása (Prudames) második, báró Harkányi J. Testőre (Finan) harmadik, azután Boldog, Andree, Gracia, Facios. — Itélet: Holtverseny, 4 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 50 (Galifard), 10: 19 (Miss Duncan) Helyre-fogadások: I. 50: 108, II. 50: 76, III. 50: 113.

IV. Metropole-díj. Díj 20,000 korona. Távolság 1100 méter. Gr. Fesletich T. Spitzbuba (Paris) első, Gr. Sternberg A. Sonsourija (Wilton) második, Lov. Wiener-Walten Kizridice (Cleminson) harmadik. Azután: Wundschmaid, Avis, Harpagon. Itélet: Igen könnyen 3 hosszal nyerve, 1 1/2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 19. Helyre-fogadások: I. 50: 70, II. 50: 126.

V. Pardon-verseny. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Br. Üchritz Zs. Maxa (Poole) első, Gróf Andrassy G. Déleceje (Gilchrist) második, Mr. Black Orcheffe (Adams) harmadik. Itélet: Igen könnyen 2 hosszal nyerve, 6 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 15.

VI. Gátverseny. Díj 4000 korona. Távolság 2800 méter. Mr. Redgrey Driverje (Sinn) első, Auersperg E. Sylvesterje (Williamson) második, Silberer V. p. p. e-je (Morton) harmadik. Azután Virginie, Arva, Damiette. Itélet: Küzdetem után fejhosszal nyerve, 5 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 30. Helyre-fogadások: I. 50: 95, II. 50: 110.

VII. Handikap. Díj 2000 korona, távolság 1200 méter, Szemere M. Ne engedje (Cleminson) első, baró Springer G. Truelania (Wilton) második, Dreher A. Gezankja (Pessual) harmadik. Azután Avor II., Hirondele, Golden Lock. Itélet: Két hosszal könnyen nyerve, hét hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 19. Helyre-fogadások: I. 50: 67, II. 50: 97.

A párisi Grand-prix. A mai nap turiszenciációja, a 200,000 frankos Grand-prix távirati jelentésünk szerint a következő eredménnyel végződött:

Páris, június 9.

Grand-Prix de Paris. Díj 200,000 frank. Távolság 3000 méter. B. Schickler Semendria (Pratt) első, Mons. Th. Charter Lové Gros-a (Harrison) második, Mons. Bremond Jagoja (Warkins) harmadik. Futott még 15 lb. Totalizátor: 20: 80. Helyre-fogadások: I. 20: 31, II. 20: 125, III. 20: 89.

Alagi futtatások.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 10.

Végre egészséges áramlat kezdődik a turfón; a sportsmanek, az ideálisabb hajlunak kezdik megbecsülni a szepet, s amint Alag kapui kinyílnak, ott hagyják a Freudenauf a jockey-versenyekkel és jönnek haza, az urlovasok lovasjátékához. Olyan szép volt ma az alagi nagytribün, mint egy pompás budapesti versenynap tavasz idején; asszonypublikuma olyan eleven és hangulatos, a toalettek olyan elegánsak, akárcsak Király-díj napján a budapesti nagy tribünön.

Talán a legelső nyári nap, amelyen igazi nagy versenytér benyomását kellette Alag. A Buccaneer-verseny és a Metropole-díj konkurenciája nem látszott meg; a Freudenaufban bizonyosan nem volt annyi ember, mint itt, s a játék animója sem volt különb, mint az alagi bódék körül. De ezúttal meg is érdemelte Alag, mert a versenyek csakugyan érdekesek voltak. A győztesek egytől-egyig jó lovak, sőt akadt köztük egy, a kétévesek eladóversenyében: Merész, amelyet gazdája érdemesnek talált 4550 koronánért visszavásárolni, holott 1600 koronáért tett be az eladóversenybe. Voltak azért, mint mindig, ezúttal is elajándékozott versenyek, de nagyjában realisak az eredmények.

Volt egy bookmaker is kint, de az olyan rövid oddsokat adott, hogy a könyvfogadók legnagyobb része beszüntette a munkát és nem játszott.

Íme a mai eredmények:

I. Megnyitó handikap. Díj 1200 korona. Távolság 1000 méter. Geiszt G. Julisa (Eitz) első, gr. Orsich Marsa (Szemere) második, Rohonczy Arionéje (Krause) harmadik. Aztán Jour fix, Wundermadl, Pásztorfi. Itélet: Biztosan 1 hosszal első, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 48. Helyre-fogadások: I. 50: 86, II. 50: 87.

II. Eladó verseny. Díj 1000 korona. Távolság 1200 méter. Mr. Black Baranyja (Szemere) első,

gr. Pejacsevich Lauderdaleje (Brooke) és Rohonczy Cleopátrája (Krause) holtversenben második. Azután Hawking, Trilla, Szemelen, Bazsarózs, Zéró, Próba. Itélet: Biztosan 1 hosszal első, holtverseny a 2-ik helyre. Totalizátor: 10: 50. Helyre-fogadások: I. 50: 77, II. 50: 72, III. 50: 72.

III. Újpesti akadályverseny. Díj 1800 korona. Távolság 4000 méter. Miguel brazauzal herceg Tudora (Rosak) első, Geist G. Rézeseje (Csompora) második, Tränkel A. Ländlerin (Phillips) harmadik, azután Gigerlkönigin. Itélet: biztosan 2 hosszal nyerve, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 24. Helyre-fogadások: I. 50: 95, II. 50: 57.

IV. Terebes gátverseny. Díj 1500 korona. Távolság 2400 méter. Gróf Thurn-Valsasina Alagregueje (báró Eitz) első, Gróf Orsich P. Trioleje (Szemere) második, Flesch A. szász. Zsuzsija (Ploifer) harmadik, azután Diszpolgár, Arkadia. Itélet: küzdelem után 1 hosszal nyerve, 1/2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 39. Helyre-fogadások: I. 50: 79, II. 50: 59.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 1200 korona. Távolság 1000 méter. Jankovics B. Gy. Merése (Resak) első, Geist G. Rozmaringja (Csuvár) második, Mr. Brooke Jokaja (Fürst) harmadik. Azután Morganatque, Dorma. Itélet: Igen könnyen négy hosszal első, két hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 17. Helyre: 50: 65 és 104.

VI. Vadi díj. Díj 1200 korona. Távolság 2000 méter. Herczog M. Paschaja (Krause) első, Guttmann M. Isalocja (Brooke) második, Jankovics B. G. Doraja (Gömböry) harmadik. Azután Vagyon. Itélet: egy hosszal nyert, három hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 114. Helyre: 50: 167 és 66.

TÁVIRATOK.

A renitens vezérkari főnök.

Páris, június 10. A Liberté jelentése szerint, Delanne vezérkari főnök a vezérkarban történt személyi változások miatt lemondott.

A háború.

London, június 10. Forestier Walker, Fokváros főkörmányzója, jeleni mai kelettel: Bennszülöttek jelentése szerint a boerok tegnap reggel Colon előtt, Henningspruit közelében állottak, Americastation és Roscha között a vasutat csaknem egészen elpusztították.

Buller tábornok jeleni mai kelettel: Az ellenség elhagyta nagyon gondosan előkészített hadállását és 26 mérföldnyire vonult vissza északnyugati irányban. Az angolok vesztesége 2 halott és 14 sebesült volt.

London, június 10. A Reuter-ügynökség jeleni Lichtenburgból 7-iki kelettel: Az a hadoszlop, amelyet Hunter tábornok előreküldött, megszállta Ventersdorpot.

Királyt éljenző Páris.

Páris, június 10. Loubet elnök ma déiben az Elyséeből a Longchampsra hajtatott, hogy jelen legyen a Grand Prix versenyen. Az egész uton nagy néptömeg üdvözölte. A versenytéren még nagyobb lelkesedéssel fogadta a közönség. A versenytéren ott voltak a szász-weimari nagyherceg, a diplomáciai testület és a kabinet tagjai és sok más előkelőség. Ott volt a svéd király is, akit Éljen a király! Éljen Svédország! kiáltással az elnöki páholyig kísért a közönség. Ott azután az elnök bemutatja a királynak a jelenlévő előkelőségeket. A Grand Prix eldölte után a király elhajtott a versenytérről és a közönség folyton ismétlődő üntetése mellett visszavert szállójába. Nemsokára azután Loubet elnök is visszatért az Elyséebe. Utközben megint lelkes ovációkban részesült.

A kínai forradalom.

Tiencin, június 10. Ma reggel két vonaton körülbelül 1500 főnyi idegen katonaság ment innen Pekingbe.

Hongkong, június 10. (Reuter.) A hongkongi ezredből 250, a wallisi lövészek közül 200 azt a parancsot kapta, hogy készen legyenek arra, hogy északra induljanak. A távozó csapatokat indiai csapatokkal fogják pótolni.

Páris, június 10. A Havas-ügynökség közlése szerint Delcassé külügyminiszter tegnap a pekingi francia követtől táviratot kapott, amely szerint, Peking és Tiencin környékén még most is nagyon komoly a helyzet, mert a kínai kormány vonakodik a lázadók ellen erőiesen eljárni. A hatalmasságok képviselői folyton teljesen egyértelműen járnak el. A spanyol követ elfogadta a francia követség vendégszeretét. A francia követséget egy csapat különítmény őrzi.

Titokzatos halál.

Brüsszel, június 10. A Petit Bleunek azt jelentik Matadiból, hogy Morayt, az antwerpeni kongói kereskedelmi társaságnak a mongallai kerületben levő ügynökét, akit Lothaire a bundásák lázadásért felelősségre vont és a hatóságának átadott, halva találták ágyában.

KÖZGAZDASÁG.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása június 7-én a következő volt: Bankjegyforgalom 12.907.390.000 kor. (— 8.980.000 kor.), érc-értékpapír 1.167.757.000 korona (+ 7.335.000 korona), váltótárca: 311.889.000 korona (— 12.303.000 kor.) lombard-tízlet: 51.501.000 korona (+ 610.000 korona), adómentes bankjegytartalék: 224.933.000 korona (+ 16.282.000 korona.)

A Nemzeti Baleset-Biztosító-Részvénytársaság folyó évi május havában 1110 db baleset-biztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesete 9.024.618 korona. rokkantság esetére 14.606.236 korona és mulékony keresetképtelenség esetén 6591 korona napi kártalanításra biztosított összegről szólanak. Ugyanezen időszakban összesen 890 baleset és pedig 10 haláleset, 83 rokkantsági eset és 797 mulékony keresetképtelenségi eset jelentett be fennnevezett társaságnál.

A pesti spódium és enygyvár részvénytársulat ma tartotta 32-ik rendes évi közgyűlést *Bujánovich* Sándor elnöksége alatt. Az alapszabályszerű levonások után 34.144 frt 44 kr. maradt a közgyűlés rendelkezésére, amely összegből osztaléknál 9 1/2-os osztalék fejében 9 forintjával 27.000 forintot fizetnek ki, a munkások segélyalapjára 2000 forintot fordítanak s a fennmaradó 5.144 forint 44 krt új számlára írják. A felmentés megadása után a közgyűlés véget ért.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A lisztüzletben az irányzat valamivel lanyhabb, mint az előző héten, minek következtében a lisztárak lejjebb szalltak. Egyébként nem történt változás; a veltékdy-csekély, új kötés kevés jött létre, a szállítások lassan haladnak.

Az árak 100 kgkint, zsákosról Budapesten szállítva.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor:	26,50	25,30	25,90	22,40	21,70	20,80	19,10
		7	7 1/2	8			
		16,50	13,90	11,30			
Finom korpa:							
Ár: korona	8,90					8,90	
Dara:		AB	C				
			27,40	26,40			

Dena'urált szesz. (*Kalmár* Sándor jelentése.) A lefolyt héten e cikkben azonnali szállításra élenk volt a kereslet és a forgalom nagyobb arányokat öntött. A jövő évre szóló kötések azonban csak gyéren fordultak elő, mert a gyárosok tartózkodók voltak és az exportizelőt élelkebb voltak behatása alatt magasabb árkövetelésekkel álltak elő, amelyekre a togyaszkók, tekintettel egy a tengeri, mint a burgonyavetsek kielégítő állapotára nem voltak hajlandók koncedálni. Mai nagybani jegyzések: 36 1/2—37 korona, 10.000 liter fokokint, hordóval egvűtt, ak Budapest készpénzfizetésre, engedmény nélkül. Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

E. M. Homonna. A kérdés nagyon egyszerű. Mi magyarok, a magunk hazájában ennek az országnak az elnémetesítése ellen védekezünk akkor, mikor megköveteljük, hogy a magyar helységeknek hivatalos magyar nevet elfogadják, elismerje és használja is az idegen, Az kétségtelen, hogy például *Pozsony*-nak *Pressburg* elnevezése tiszta germanizálás, amely ránk nézve annál bántóbb, mert ugyanez a germanizálás viszi bele a *Pressburg* nevet a francia, angol és más idegen nyelvekbe, ahol pedig egy magyar város német nevének semmi helye sincs. Ezért törekszünk mi a helységnevek magyarosítására és a magyar nevek elismertetésére. A magyar szuverenitás követelménye ez. Nem ígérünk mi ezért senkinek semmi viszonzósságot. Annak nem is lenne értelme. Ha mi Ausztria fővárosát *Bécsnek* nevezzük magyarul, az nyelvsvizokásunk így hozza magával és mindenki tisztában van vele, hogy ezzel eszünk ágában sincs az osztrák főváros hungarizálása. *Pragat* is *Prágának*, *Parist* (pari) is *Parisnak* nevezzük, a nélkül hogy ezen bárki is megütközhetne. *Wient* *Bécsnek* nevezni ártatlan dolog, amihez rajtunk kívül senkinek semmi köze, de *Klausenburgnak* nevezni *Kolozsvárt*: ez célatosság, s ez az, amit nem szeretünk. A németiség ezzel azt akarja dokumentálni, hogy ebben az országban a német szellem az uralkodó, mert hiszen ime a legtöbb vároznak német neve van. Ezért fájnak a szászoknak s bizonyos osztrák tiszteknek a mi magyarosító törekvéseink. Hogy egyébiránt a *Bécs* név honnan származhatott, az erre vonatkozó sejtéseken *Simonyi* így foglalja össze: Némely helységekben *bécs* a falu végét vagy a falu melletti dőlöt stb. jelenti s azt mondják: N. N. a *Bécsen* lakik; eredj vizert a *Bécsbe*; kimegyek a *Cigány-Bécsbe* (Makó egy külvárosának a vége); alkalmasint innen vette magyar nevét *Bécs* városa is mint határváros; régente Ausztriát is határvárosnak mondták magyarul.

P.-a. Postakezelői vizsga alapján a kereskedelmi miniszter nevezi ki a postamestereket.

Baba. Bizony bátran csodálkozhatnak a kis baba tudományán. Három éves és vidám pötyög mindenféléről, olvassuk a levelében. Fogós kérdést ad föl nekünk mindazonáltal, amikor arra kér választ, hogy: tulajdonképpen mennyit is kell tudnia egy három éves leánykának? Szerencsére van egy német statisztikusunk, aki a legderűsebb statisztikát állította össze: a három éves fiacskájának szójátékát. A fiuska a papa statisztikája szerint — 620 szó értelmét tudja és ugyanennyit használ is. A 620 szó közül 130 ige és 39 összetett főnév, a többi főnév, jelző és névmás. Három éves funak ez a tudomány éppen elegendő, leányunk meg tulontul sok is. Hiszen a leány amugy is egy nagy előnyvel lép a világba, — mert lány.

Bellus. Losonc. 1. Vészi József főszekerestő megkapta a szimművet s azt Thury Zoltán kollegának adta át bírálata. 2. Jelentse föl azt az intézetet a budapesti rendőrségnél, ott majd intézkednek, hogy ön megkapja a ruháit. 3. Azért nem válaszolhat, mert parbjavétség miatt most üli fogságát.

R. J. Oszlopa. Azoknak a részvényeknek egyelőre nagyon minimális az értékük. A társulatot az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatja. Sorsjegyeire legközelebb válaszolunk.

B. J. Elek. Végeznia kell valamely gazdasági tanintézetet, a nélkül nem kaphat gazdasági gyakoronoki állást.

Magánnevelő. Olyan intézet van több a fővárosban: László Mihály magáninstitúma, V. Hold-utca 19., a Róser-féle kereskedelmi magánintézet, VI. Aradi-utca 10., az Aranyossi-féle magánintézet, V. Nagykorona-utca 13. A fővételi feltételek iránt az intézetek igazgatóságaihoz méltóztassék fordulni.

A. Zs. Temesvár. dr. R. A. lakása: VII., Károly-körút 15. Szives küldeményét köszönjük s illetékes helyére juttatjuk.

Tengerész. Akkor lehet csak: 1. ha kereskedelmi tengerésznél hadnagy, 2. ha egy magyar vagy német tengerészeti iskolát végzett és legalább 1 évig hosszú utakon hajószolgálatot teljesített, 3. ha rendes hallgatója egy teknikai főiskolának, 4. ha elvégezte egy felső ipariskola mechanikus-technikai osztályait, vagy a triestzi tengeri akadémiát és a bizonyítványában kiemeli az iskola a tengeri hajók építésében való jártasságát. Ha mindezeknek a feltételeknek megfelel, akkor nyujtsa be bélyeggel ellátott folyamodását akármelyik hadkiegészítő parancsnokságnál.

E. D. Pányok. 1. Középszikolai nyolc osztályval, kereskedelmi akadémiai érettségivel, tanítói oklevéllel, egyéves önkéntesi vizsgával stb. 2. Nem szabad. **Nemzeti Kaszinó.** *szabadia.* Bili Mihály „halálos ítélet végrehajtó”-nak évi 1600 korona fizetése van, nyugdíjhoz jogosultsággal. Ezenkívül minden halálos ítélet végrehajtásánál 6 is, a segédei is napidiját s utazási költséget kapnak. A segédeinek az állása nincs rendszeresítve.

Tauer. A bukaresti osztrák-magyar főkonzul: Hunter-Amann József, Romániának budapesti főkonzula pedig: Cucuireanu Viktor.

Dr. H. I. Nem valamennyi lesz hétéosztályú, csak amelyeket a minisztérium kijelöl. 2. Minden valószínűség szerint tárgyak lesznek, de ez még nem biztos. A minisztériumban most állják össze az új polgári iskolák tantervét. Abban és az utasításokban minden intézkedés meglesz, amire ön kíváncsi.

Vasutas. Bármikor leköszönhet. Olyan rangban kell bevonulnia, amilyet most visel. Ha pl. kadét káplár, akkor mint káplár vonul be.

Középszikola. Négy középszikolai végzettséggel mehet a bányaiskolákra, hadapródiskolákba, haditengerészeti akadémiára, honvéd főreáliskolákra, iparművészeti iskolákra, végzetheti a katonai irodák kezelőszaki tanfolyamát, lehet bírósági végrehajtó, mohet a fogyasztási adóhivatali szolgálatra, végzetheti a középszikolákat, a mechanikai, mentelep-hadapródi, gyümölcsészeti, posta és távirai segédészti, szimművészeti tanfolyamokat stb.

b. s. Méltóztassék egy kis türelemmel lenni, míg a dolognak utanjárunk.

T. S. Sásd. Ha testileg alkalmas a tengeri szolgálatra, jelentkezzen Pólában, a tengerészeti kikötő parancsnokságánál, ott orvosilag megvizsgálják s esetleg fölveszik.

E. J. Szent-Gothárd. Dr. L. L. orvos rendelő intézete: VII. Erzsébet-körút 6.

G. L. Fiatal leányoknak legmegfeleleőbb ünnepi ajándék mindig a virág.

Dajos. Szolgálatait ajánlja föl az illető gyarmattulajdonos állam budapesti főkonzulatának.

B. M. Pécs. 1. Nem hisszük, hogy a kedvezményes jegyet megkapja, de azért kísérje meg a folyamodást. A kerénynyre egy koronás bélyeg kell. Jó lesz, ha vagyontalansági bizonyítványt is csatol. 2. Sorsjegyeknek utana nézetünk s a napokban ugyanezen a helyen értesítjük, hogy nyertek-e vagy sem. **Qu.** Orvostól kérjen tanácsot, aki közvetlenül megvizsgálhatja a bajt.

M. S. S. I. Dr. Weinmann Fülöp kir. közlegyzőtől (VI. Andrássy-ut 1) függ minden. O hozza tessék fordulni. 2. Annyi ez erre megy a kerénynek száma eddig is, hogy még csak nem is sejtethető, mikor kerül valamely kerény elintézésére a sor. **Septent.** Levele Ábrányi Emlinél van elintézés végett.

B. S. Boldva. A nagyanyánál mindenesetre jó helyen lesz a gyermek.

G. I. Budapest. Látogassa meg lapunk felelős szerkesztőjét valamelyik nap, délután 5 és 7 óra közt.

Haza. A Névmagyarosító Társaság címe: Budapest, I. Atilla-utca 137. Ime néhány magyar név, amelyek közül választhat: Abonyi, Aranyos, Aradi, Almádi, Arányi, Ács, Aczél, Arany, Aldor, Kádár, Kardos, Kazár, Kelecsényi, Kemény, Kende stb.

K. I. Sopron. Megkeresését címezze csak a Kereskedő Ifjak Társulatához. IV. Magyar-utca 3. A helyközvetítés is ott történik.

D. J. Budapest. A Moderne Kunst tévedésének ezúttal csak örülhetünk. Mert az új magyar ötkoronás olyan förtelmesen csunya pénz, hogy bizony nincs okunk bulaslakodni rajta, ha osztrák pénznek mondják. Bár igazán az volna.

Fogadás. Zólyom. Államköltségen a lovasságnál szolgálni nem lehet, tehát sem a lovas tűzvérségnél, sem a szekerészeknél.

A. J. Arad. Méltóztassék a miskolci és aradi ipar-és kereskedelmi kamarákhoz fordulni, ott megtudhatja a kereskedelmi forgalom statisztikáját.

Hú előző. Mindenesetre a klinikára menjen s ott vizsgálta meg magát a belgyógyászati osztályon, amelynek dr. Kéty Károly egyetemi tanár a vezetője.

S. Zs. Kecskemét. Magántanulóknak a vizsgadíját — amely mindenütt egyforma — nem engedik el.

P. testvérek. Ne könyvből keressék a mások gondolatát, hanem véssék reá, amit a testvéri szívük sugal.

H. A. Búd-Szent-Mihály. Semmit sem tudunk még róla. Nem kell minden szállingó hírnek mindjárt hitelt adni.

Dr. W. J. Debrecen. Ha nem tudja, kitől jön a virág, nem fogadhatja el. Sokszor pedig éppen azért nem fogadhatja el, mert tudja, kitől jön.

17.667. sz. előfizető. Méltóztassék *Buzsi* Viktorhoz, az Országos Ebtényésztő Egyesület titkárához (VII., Kerepesi-ut 22. sz.) fordulni.

L. J. Kassa. A báró Hirsch Mór jótékonyági és ünnegélyző egyesület címe: VI., Teréz-körút 3. **Spectator.** Alkalmilag szová teszszék.

Sorsjegyek.

B. K. N.-Vid. 5042—54. számú Józsv-sorsjegye 4 koronát nyert.

K. V. Moson. — Róssahegy. Fonógyár. — L. Gy. Várpalota. — T. B.-né. Szolnok. — Régi előfizető. S.-A.-Ujhely. — K. P.-né. Kassa. — H. M.-né. Nagybánya. — L.-y. Temesvár. — T. S. Szolnok. Sorsjegyeik nem nyertek.

N a p i r e n d.

Napló. Hétfő, június 11. — Római katolikus: Barnabás ap. — Protestáns: Barnabás. — Görög-orosz: (május 29.) Pünkösöd h. — Zsidó: Sziván 14. — A nap kél 3 óra 47 percekor. — Nyugszik 7 óra 40 percekor. — A hold kél délután 6 óra 8 percekor. — Nyugszik éjjel 2 óra 20 percekor.

A **pénzügyminiszter** fogad délután 4 órakor.

A **jóvárosi közigazgatási bizottságnak** ülése délelőtt 10 órakor az új városházán.

A **székesfejvárosi magánépitési bizottságnak** ülése d. u. 5 órakor az új városházán.

A **testületének éremnyeres közgyűlése** délelőtt 10 órakor a megyeháza dísztermében.

A **képviselőház** ülése délelőtt 10 órakor.

A **katholikus központi kongru-bizottság** össziúlése délután 5 órakor saját helyiségében (Hold-utca 13. szám.)

Az **országos középszikolai tanár-egyesület közgyűlése** délután 6 órakor saját helyiségében.

A **gyógyszerés-egylet közgyűlése** délelőtt 10 órakor.

A **magyar tudományos Akadémia** II. osztályának ülése délután 5 órakor az Akadémia heti üléstermében.

Nemzeti múzeum: Állattára nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett mektekinthetők.

Országos képtár zártva.

Iparművészeti múzeum zártva.

Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig.

Közlekedési múzeum a városligetben nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Földtani múzeum zártva.

Mezőgazdasági Múzeum zártva.

Egyetem könyvtár zártva.

Szabadalmi leltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A **m. kir. központi statisztikai hivatal nyitvados könyvtára** és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakor-ostály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi iparcsergekben nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 2 óratól 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakező helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somosy Múlató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzácós műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Múrányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerekápréterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés.) Ujjonnan berendezett fényes étterem.

Futzer-pince Deák-tér naponta a pince étteremben Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarnak hangversenye.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hétfő, 1900. június hó 11-én.

Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. június hó 11-én.

A dolovai nőböl leánya.

Színmű 5 felv. Herzog Ferenctől.

Személyek: Egressy Szentirma Gyenes Maróthy Janka Csillag T. Domaháziné Szacsavayné Tarján Császár

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. június hó 11-én.

A minta-férj.

Bohózat 3 felvonásban. Irtá Valabrégue. Fordította Kövesi Albert.

Személyek: Malivaud Hagedüs Thibaudier Gál Aurora Nikó Klára Boros Jovelin Góth Victor Bárdi Léonie Delli Felicia Munkácsy Clémentine Haraszthy Mercerolle Gyöző

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. június hó 11-én.

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irták Meilhac és Halévy. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerezte Offenbach.

Személyek: Páris Gábor Achilles Kiss M. Menelaus Kovács I. Ajax Ujvári Helena Kürty 2. Ajax Szerdabehlyi Agamemnon Tollagi Orestes Bojár Calchas Németh Leona Róssa

A 3-ik felvon. Páris almája. Táncoz némajáték. Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. június hó 11-én.

L. Komáromi Mariska assz. felléptével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beóthy László és Makai Emil, zenéjét szerezte: Davidsohn Emánuel.

Személyek: Monósh Kardos Szulamit Komáromi Aron Sarlai Abigail Ledofsky Absolon Ladiszlav Cingtiang Iványi

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Hétfő, 1900. június hó 11-én.

A Zeneakadémia hangversenye.

A női szépség.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Hétfő, 1900. június hó 11-én.

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felvonásban. Irtá Edmond Rostand. Franciából fordította Abrányi Emil.

Személyek: Csanoss Pethes Ragneau Krómer Christian Szabó Le Brot Sebestyén Guiche gróf Klenovics Carbon Szilágyi

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. június hó 11-én.

A viceadmírális.

Nagy operett 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Millöcker Károly. Fordította Makai Emil és Kövesi Albert. Kezdeté 7 1/2 óraker.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR.

Hétfő, 1900. június hó 11-én.

Uj Szulamith

vagy: Abszolút Jakab, Jeruzsálm fia. Lényegesen parodisztikus bohózat önméltól és táncal egy előképpen 3 felvonásban. Irtá Föld Mátyás. Zenéjét szerezte Barna Iszó. Kezdeté 7 óraker.

Köszönet és kérelem!

Van szerzőim kedves vendégeim és a nagyrészt már közzétett értekezésem, hogy a nyolc évi fennállás óta tulajdonképpen képezo

Baross kávéház

VIII., József-körút 45. sz.

mai napon Gruber Károly urjé név kávéháza birtokába ment át. Mideg az alkalommal kedves vendégeimnél bucsuzva, sok éven keresztül iránymutatás tanúsítottam és pártfogásukat köszönettel fejeztem ki, egyszeresint kérem a jövőben utódomat hasonló bizalommal részesíteni és őt törekvésben támogatni.

Egyben van szívesem tudatni, hogy a kávéházzal szemben a Rókk Szilárd-utcaiban levő vendéglőmet továbbra is megtartom.

Tisztelettel Ötölner József. Kérem. Munkácsm a budapesti műveltségkörü körben már ismeretes, mert mint a Széchenyi-szigeti, majd később mint a Stefánia-ut-i kávéház a városligetben sok éven át tulajdonosa, sikerült a közzétételét és bizalmát megnyerni.

Törekvésem új vállalatomban is oda irányuland, hogy a megtisztuló bizalmat megtartsam és a „Baross-kávéházat” az előző által követtől olykor szertel vesztve, az előkelőbb osztály költöme otthoná vágyom.

Kedves vendégeim és ismerőseim jóakaratait és támogatást kérve, vagyok — tisztelt Gruber Károly.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárváltás 7 1/2-ór. Kezdeté 8 1/2-ór.

A Mulató 160-ra szellőztetve van.

Hatásos siker! Mulatótató!

Ein Böhm in Amerika.

Bohózat Zappert Brunótól, zenéje Weinzierltől.

Továbbá:

De Pilippis

Danse exotrique.

Cäcilie de Haay

a kftűnden idomított kutyáival.

ALBACH

duettisták.

Ugyint az összes műerők.

Kedd, június 12-én először:

„Im siebenten Himmel“.

Operette.

Pagin ural mint vendég.

Nyári-idény helyáarak:

I. em. páholy ... frt 6.—

II. „ „ „ „ 4.—

Idegenpályulás I- sor ... „ 2.—

Zeneári ülés ... „ 1.20

Földszinti belépő ... —.60

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytizeds Károly-körút 26.

A mulató villanyos világítása snájt gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készitettek.

Dr. Lengiel nyirfabalsam. Már magában véve azon növényi nedv, amely a nyírfa barkedől kifolyik, ha annak törszél meggyűzik, embermunkával órá mint a legújabb szoptatószert volt ismeretes, ha azonban ezen nedv, a feltöltési utasításai szerinti bázsamnak alaktitása az akkor nyer igazán erősítő hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrtöréseket, már másnap csaknem észrevétlenül pihentek válnak le a bőrről, amely ezáltal telerős és gyöngyöző válik. Ezen bázsam kiváltja az arcon a ráncokat és himlőnyelvet, ifjú arcszín, a bőrték felérését, gyöngyöző és bőrszert, a bőrték, a legújabb, az az utaváltó, a seplest, májtöltet és anyajegyeket, orrvörösséget, bőrtékát s a bőr minden más egyéb tisztaságát. Ara egy korsónak használati utasításai I. frt 30 kr. Kapható minden jobb gyógyszertárban.

OPO-KREMET. A nyirfabalsam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a Dr. Lengiel-féle OPO-KREMET használni. Egy tégely 1 korona 20 fillér. A legalkalmasabb higiénikus szappan, mely a bőr szövét és puhává teszi és hivatal van a bázsam jó hatásait fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Főraktár Magyarország részére TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29. sz.

Hirdetmény. A budapesti kir. törvényszék felhívja mindazokat, kik Ieszenszky Danó volt balassa-gyarmati, utóbb Budapest, IV., illetve X. ker. kir. közigyöző biztosítókára az 1875. XXXV. t.-c. 173. §-ánál fogva törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket három hó alatt jelentésk be, mert különben azok tekintetbevétele nélkül fog a biztosítók kiadása iránt intézkedni. Budapest, 1900. május 14-én. A budapesti kir. törvényszék. (P. H.) Lampel s. k., kir. tsz. bíró.

Zálogházi. cédlapokat veszek. Eladók 13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, halántékat, stálékat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszközök 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 123 frtől kezdve, da választék mindennemű ezüst műtörés tárgyakban, arany fűrtörök köllöggyával, grammja 85 kr., maszivi arany gyűrűk 2 frt 40 krtól, tula remon-toir órák 6 frt. Grünberger Ármán Béla örököséi Budapest, V., Városház-ter 9., l. em. 23. Harsház-ter. Képes árjegyzékkel bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.

Köznép-osztály.

Ferenc József-kabát 4 frt

Jaquet ... 3 frt

Frack ... 5 frt

Nadrág ... 2.50.

Rothberger Jakab, Kristóf-tér 2. I-s emelet.

Elő budapesti kávémagazin

szótküldési osztálya

kávé

elvmolva és bérmentve.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba kávé 7.50

4 1/2 kg. Mocca kávé 7.50

4 1/2 kg. Jáva kávé 7.50

4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50

1/4 kg. Csász. hev. tea 1.50

1/4 kg. Karaván tea 1.40

1/4 kg. Törmelék tea —.90

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-u. 4.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Két új helyi vonat forgalomba helyezés Budapest és Palota-Ujpest között.

F. évi június hó 1-től kezdve Budapest nyug. pályaudvar és Palota-Ujpest között két új helyi személyvonat fog forgalomba helyezettetni.

Az indulás Budapest ny. p. udvaról este 6 óra 25 perckor, az érkezés Palota-Ujpestre este 6 óra 40 perckor, az ellenkező irányban pedig az indulás Palota-Ujpestről este 6 ó. 55 perckor és az érkezés Budapest ny. p. udvarra este 7 óra 10 perckor fog történni.

Budapest, 1900. május 28. Az igazgatóság. Utányomás nem díjazt.

Nyári lakást

két szoba veranda és konyhából álló keresek a főváros közvetlen közelében. Ajánlatokat kérek „S. A.” jellegével a lapoz. 2963

Tűzmentes

pénzszekrényeket, kasszétákat, villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolópresek legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít

HESEY TESTVÉREK es. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI. Szaboics-u. 4.

Erdély részére főraktár: REMENYIK VIKTOR vas-nagykereskedés Kolozvár.

Köhhögésnél, rekedtségnel gyögyenek 30 krért Réthy-féle pemet-füccokkát.

Ajánlják: Dr. Ángyán, dr. Elischer, dr. Herczel, dr. Kétli, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebmann egyetemi tanár urak. DUPLA MALTÁSÖR

szent-istván védjeggyel hatásos szer vérszegénység, idegesség, emésztési zavarok, almatlanság és gyöngeség ellen, továbbá ajánlva van lábadozóknak és különösen szoptató nőknek. BUDAPESTI ÁRAK: — a fogyasztást adóval együtt — egy nagy palack (palack nélkül) 50 fillér, egy kis palack 40 fillér. — VIDEKI ÁRAK: a fogyasztást adóval együtt — a kőbányai állomáson — egy rekesz 30 nagy palack 15 korona, betét a rekeszt és palackot 6 korona 60 fillér, összesen 21 korona 60 fillér; egy rekesz 30 kis palack 12 korona, betét a rekeszt és palackot 6 korona, összesen 18 korona. A betétet visszaküldjük, ha a rekeszt és palackot kőbányán és fuvarmentesen 3 hónapban belül elénknek visszaküldöttek. Ezen ső hónapokig eltartható. Utánzatoktól tessék óvakodni! Valódi csak a „Szent-István“ védjeggy.

BARÁT-MALTÁSÖR nagy palack 36 fillér, kis palack 24 fillér, betét mint fent. Kapható Budapest minden fűszer- és csomagolóüzletben. — A védőre névre megrendelendő közvetlen a szerződéssel vagy annak vidéki raktárosainál. KŐBÁNYAI POLGÁRI SERFÖZŐ R. T.

Uj könyvek egy harmad, egy fél, és egy negyed árban. Bródy: Dina előbb ... 1 korona 60 fillér. most ... 1 ... 10 ... V. Gaál Karolin Válás előtt és válás után előbb 2 korona most ... 60 fillér. V. Gaál Karolin Egy pere következménye: előbb 2 kor. most ... 60 fillér. Inokai Pál: Századégi asszonyok előbb most ... 60 fillér. Buday Sándorné A vörös marquisse előbb 2 ... kor. most ... 60 fillér. Kapható a Budapesti Napló kiadó-hivatalában utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

„AZ ANKER“ élet- és járadékbiztosító-társaság. Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapított 1858. Összes vagyon ... 13 1/2 millió korona Biztosítási állomány ... 500 millió korona Eddigi kifizetések ... 213 millió korona A nyereség-részesítéssel biztosítottak a vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztályterv szerint — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztosítási díj 23%-át kapták készpénzben kifizetve. A vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályterv szerint (évenként emelkedő osztalék) az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjak 1897 9%, 1898 12%, 1899 15%, 1900 18%-a-fizetettetik ki készpénzben. Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások. Olcsó díjak. Kedvező feltételek. A képzeltető legnagyobb biztonság. Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügykérésreket iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügykötői.